

[MEMÒRIA D'IGUALTAT]
2019

Direcció Insular d'Igualtat i Diversitat

 Direcció Insular d'Igualtat i Diversitat
Departament de Presidència
Consell de Mallorca

ÍNDEX

PRESENTACIÓ	4
1. INTRODUCCIÓ	5
2. TRANSFERÈNCES DE COMPETÈNCIES ALS CONSELLS INSULARS	5
3. DIRECCIÓ INSULAR D'IGUALTAT: RECURSOS HUMANS I ECONÒMICS	6
4. OBJECTIUS GENERALS DEL DEPARTAMENT DE PRESIDÈNCIA EN MATÈRIA D'IGUALTAT I DIVERSITAT (2019-2023)	7
5. ATENCIÓ A LES VIOLÈNCIES MASCLISTES	9
SERVEIS ESPECIALITZATS DEL CONSELL DE MALLORCA	9
5.1. CENTRE D'INFORMACIÓ DE LA DONA (CID)	10
5.1.1. AJUDA ECONÒMICA DE PAGAMENT ÚNIC. ARTICLE 27 DE LA LO 1/2004, DE 28 DE DESEMBRE, DE MESURES DE PROTECCIÓ INTEGRAL CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE	11
5.1.2. SERVEI TELEFÒNIC D'ATENCIÓ I PROTECCIÓ A LES VÍCTIMES DE LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE (ATEMPRO)	13
5.2. SERVEI D'ATENCIÓ JURÍDICA A LES DONES	14
5.3. SERVEI D'ASSISTÈNCIA PSICOLÒGICA	15
5.4. CASAL ARIADNA: CENTRE D'ACOLLIDA I RECUPERACIÓ DE DONES VÍCTIMES DE VIOLÈNCIES MASCLISTES	17
6. TREBALL EN XARXA MUNICIPALISTA	18
6.1. ESTRATÈGIA LOCAL PER LA IGUALTAT	18
6.2. XARXA DE MUNICIPIS LLIURE DE VIOLÈNCIES MASCLISTES	20
6.3. ESPAI DE DONES	20
6.4. SUBVENCIONS 2019	23
7. SENSIBILITZACIÓ I FORMACIÓ	24
7.1. «GENÈRICA, ESCOLA PER LA IGUALTAT»	24
7.1.1. OBJECTIUS GENERALS QUE HEM TREBALLAT EL 2019	25
7.1.2. TALLERS I ACTIVITATS FETES	25
7.2. «MALLORCA TÉ NOM DE DONA»	28
7.2.1. AURORA PICORNELL	28
7.2.2. PERLERES	29
7.3. CASAL DE LES DONES	30
7.4. CAMPANYES DE SENSIBILITZACIÓ I DIES COMMEMORATIUS	31
7.4.1. «NO I PUNT!» MALLORCA LLIURE D'AGRESSIONS SEXISTES	31

7.4.2. SANT ANTONI FEMINISTA	34
7.4.3. SANT VALENTÍ.....	36
7.4.4. CAMPANYA DE LA XARXA D'ESPAIS DE DONES.....	37
7.4.5. DIA INTERNACIONAL DE LES DONES: 8 DE MARÇ	38
7.4.6. DIA INTERNACIONAL D'ELIMINACIÓ DE LA VIOLÈNCIA CONTRA LES DONES: 25 DE NOVEMBRE	39
7.5. MITJANS DE COMUNICACIÓ	41
8. DRETS LGTBI	42
8.1. CAMPANYES DE SENSIBILITZACIÓ I DIES INTERNACIONALS	42
8.2. FORMACIÓ ESPECÍFICA	42
9. TRANSVERSALITAT, COORDINACIÓ I PARTICIPACIÓ	43
9.1. APLICACIÓ DE LA TRANSVERSALITAT DE GÈNERE AL CONSELL DE MALLORCA.....	43
9.2. PARTICIPACIÓ EN LES TAULES LOCALS CONTRA LES VIOLÈNCIES MASCLISTES	44
9.3. CONVENIS DE COL·LABORACIÓ	45
9.4. TREBALL EN XARXA INTERINSTITUCIONAL.....	45

PRESENTACIÓ

Presentar una memòria que recull la tasca del final d'una legislatura i l'inici de l'altra no és una tasca fàcil, però sí, il·lusiónant!

Ens il·lusiona recollir el testimoni i la tasca feta per l'anterior equip de govern del Consell. L'impuls que s'ha donat des del Consell a les polítiques d'Igualtat ha estat molt gran; cal destacar la recuperació de la Direcció Insular d'Igualtat i la feina feta als municipis ja sigui amb el programa d'agents d'Igualtat, amb l'impuls del «No i punt» i del «Mallorca té nom de dona».

Això ens permet centrant-nos en la tasca de fer efectives les competències acabades de transferir, crear els projectes i l'estructura necessària per poder desenvolupar amb garantia aquestes serveis i projectes que no tenen cap altre objectiu que la de construir una «Mallorca Lliure de Violències Masclistes» i en la qual la igualtat i la diversitat en siguin la senya d'identitat més preuada.

En aquesta memòria hi trobareu, a més de les accions desenvolupades, els objectius i les línies estratègiques que marquen aquesta legislatura 2019-2023, una tasca que emprenem amb responsabilitat i il·lusió.

Teresa Suárez Genorvard
Consellera de Presidència
Consell de Mallorca

1. INTRODUCCIÓ

Posam al vostre abast la *Memòria de la Direcció Insular d'Igualtat i Diversitat del Consell de Mallorca* de l'any 2019.

L'estructura d'aquesta memòria ve determinada per un canvi molt destacat el 2019: la transferència de competències que es va materialitzar el mes de gener. A partir d'aleshores, el Consell va assumir, entre d'altres, els serveis d'atenció a víctimes de violències masclistes a Mallorca.

Aquesta nova realitat marca els objectius que ens proposarem per aquesta legislatura i els hem encarat en cinc línies de treball:

- l'atenció a les víctimes de violències masclistes
- el treball en xarxa municipalista
- la sensibilització i la formació en igualtat
- el treball per la consecució dels drets LGTBI
- la transversalitat en les polítiques d'Igualtat

Cal fer un agraïment a Nina Parrón Mate, directora insular d'Igualtat del Consell de Mallorca la legislatura 2015-2019, per tota la feina feta, i també a totes les persones que formen part de l'equip de la Direcció Insular per l'energia i la il·luminació invertides.

Rosa Cursach Salas
Directora insular d'Igualtat i Diversitat
Consell de Mallorca

2. TRANSFERÈNCES DE COMPETÈNCIES ALS CONSELLS INSULARS

L'1 de gener del 2019 es feren efectives les transferències de les competències del GOIB als consells insulars en matèria de polítiques de gènere i dona, tal com es reflecteix en el Decret 46/2018, de 21 de desembre, i en matèria de polítiques LGTBI, tal com es recull en el Decret 47/2018.

La feina de la Direcció Insular d'Igualtat ha vingut marcada per assumir aquestes competències.

El Consell Insular de Mallorca ha assumit tots els serveis d'atenció a víctimes de violències masclistes:

- Centre d'Informació de la Dona
- Atenció psicològica a dones víctimes de violències masclistes
- Punts d'informació jurídica per a dones
- Casa d'acollida de la Part Forana per a dones víctimes de violències masclistes

A més d'aquests serveis, també ha assumit funcions que abans desenvolupava el Govern de les Illes Balears, tant en relació amb l'impuls de la igualtat i la participació de les dones en diferents àmbits, com en matèria de formació en relació amb la igualtat, tant a l'Administració com a la ciutadania, així com també en la prevenció de les violències masclistes.

- S'ha transferit al Consell de Mallorca el Casal de les Dones, situat al carrer de Foners, 34, un espai de trobada d'associacions de dones i de l'impuls de la formació i de la participació de les dones.

En referència a les polítiques LGTBI, el Consell de Mallorca ha assumit l'impuls de polítiques LGTBI de suport al col·lectiu i de col·laboració amb aquest, sensibilització de la ciutadania, defensa dels drets de les persones que formen el col·lectiu, formació en matèria LGTBI, així com també la creació d'un servei integral d'atenció a les persones del col·lectiu LGTBI.

A més del personal de la Fundació Estel per gestionar la casa d'acollida Ariadna, quant a dotació de personal s'han transferit: una treballadora social, una tècnica superior llicenciada en dret i dues auxiliars administratives.

En referència a les polítiques LGTBI, no s'ha transferit personal.

(Vegeu els annexos dels decrets de transferències.)

Organització a partir de les transferències

Per poder reforçar l'estructura organitzativa de la Direcció Insular d'Igualtat i adequar-la als serveis nous, s'ha reconvertit la plaça d'una auxiliar administrativa en treballadora social i s'ha fet un programa amb una treballadora social i dues tècniques superiors per reforçar els serveis de violència i la tasca administrativa que ha de desenvolupar la Direcció Insular.

Setembre de 2019

S'ha ampliat el programa temporal:

- Una auxiliar administrativa
- Una tècnica superior

Així mateix, aquesta organització ha requerit també una organització dels espais: els primers mesos, el Centre d'Informació de la Dona, malgrat que el personal ja fos del Consell de Mallorca, ha continuat ubicat a l'Institut Balear de la Dona, al carrer d'Aragó fins que s'ha pogut passar, un cop feta l'adequació d'espais, al carrer de Foners, al Casal de les Dones. També s'ha habilitat un número de telèfon nou per al Centre d'Informació de la Dona i s'ha establert el sistema d'atenció telefònica 24 hores juntament amb el telèfon 24 h de l'IBDONA.

3. DIRECCIÓ INSULAR D'IGUALTAT: RECURSOS HUMANS I ECONÒMICS

L'1 de gener de 2019 es feu efectiu el traspàs de les competències pròpies en matèria de polítiques de gènere i dona i LGTBI al Consell de Mallorca. Aquest fet ha suposat, per un costat, la incorporació de personal transferit del Govern Balear (IBDONA) i, per un altre, l'augment pressupostari derivat del traspàs de competències.

3.1. Personal de la Direcció Insular d'Igualtat i Diversitat

EQUIP TÈCNIC	CENTRE D'INFORMACIÓ DE LA DONA
1 cap de secció	1 tècnic jurídic
1 secretària de direcció	3 treballadores socials
2 tècnics jurídic	1 auxiliar administratiu
1 tècnica d'igualtat	
1 tècnic de grau mitjà	
1 tècnic de grau superior	
2 auxiliars administratius	
1 TS Programa SOIB jove qualificada	
ESPais DE DONES DE LA PART FORANA	CASAL ARIADNA
1 agents d'igualtat a Inca	1 coordinadora
1 agent d'igualtat a Manacor	1 tècnic de grau superior
1 agent d'igualtat a sa Pobla	1 treballadora social
1 agent d'igualtat a Felanitx	3 educadores socials
1 agent d'igualtat Sóller – Programa SOIB	10 auxiliars tècnics educatius

Alumnat en pràctiques:

Durant el 2019 hem col·laborat amb les pràctiques següents:

- Diplomatura de Postgrau en Gènere i Igualtat de la Universitat Autònoma de Barcelona amb una alumna.
- Cicle formatiu de grau superior de Promoció de la Igualtat de Gènere, amb tres estudiants que han fet les pràctiques als diferents espais de dones i al CID.

3.2. PRESSUPOST TOTAL

- Capítol 1. Personal..... 497.47,37€
- Capítol 2. Despeses corrents en béns i serveis..... 634.380,71€
- Capítol 4. Transferències corrents 224.778,75€
- Capítol 6. Inversions reals 60.000,00€
- Total programa: 23167 830.864,96€**

Traspàs del cost efectiu i addicional dels serveis i les funcions inherents a les competències pròpies:

- Finançament addicional (Pacte d'Estat): 390.000 €
- Cost efectiu consolidat: 1.329.436,40 €

4. OBJECTIUS GENERALS DEL DEPARTAMENT DE PRESIDÈNCIA EN MATÈRIA D'IGUALTAT I DIVERSITAT (2019-2023)

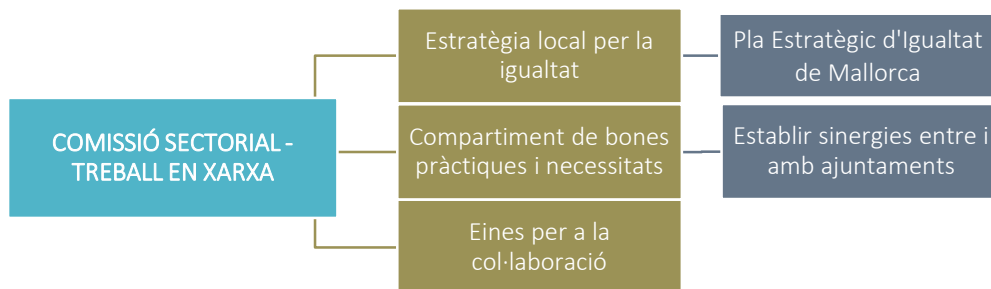
S'ha de tenir en compte que l'any 2019 hi ha hagut eleccions el mes de maig i el mes de juliol s'ha materialitzat un canvi de legislatura. Els objectius els marquen els Acords de Raixa, que s'han presentat en la constitució de la Comissió Sectorial per una Mallorca Lliure de Violències Masclistes, que ha tingut lloc a Inca el 24 d'octubre del 2019.

Els eixos de feina de la legislatura són:

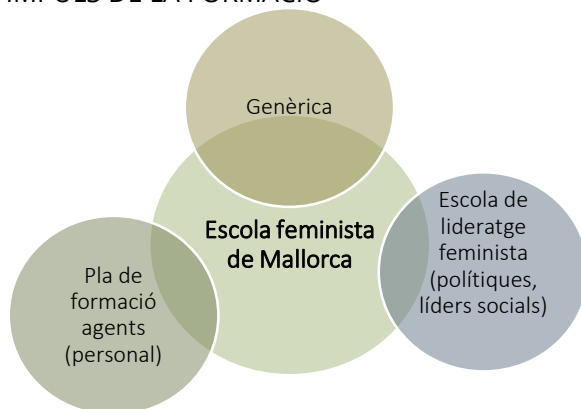
1. L'ATENCIÓ A LES VIOLÈNCIES MASCLISTES

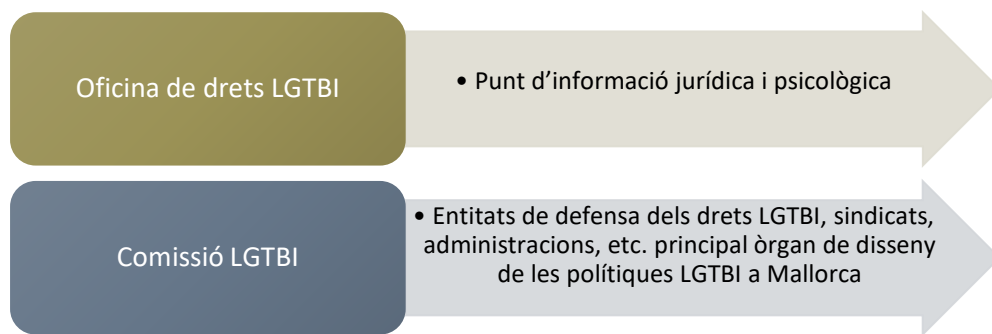
2. TREBALL EN XARXA MUNICIPALISTA

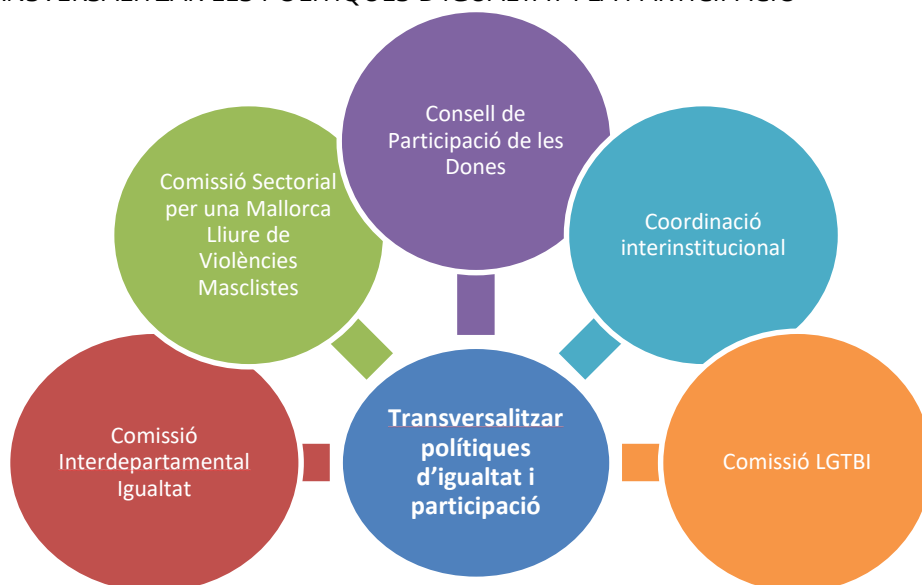
3. IMPULS DE LA FORMACIÓ

4. IMPULS DELS DRETS I RECURSOS LGTBI

5. TRANSVERSALITZAR LES POLÍTIQUES D'IGUALTAT I LA PARTICIPACIÓ

5. ATENCIÓ A LES VIOLÈNCIES MASCLISTES

La Direcció Insular d'Igualtat té entre els objectius generals «promoure polítiques de lluita i sensibilització contra la violència de gènere» i, de manera prioritària amb el traspàs de competències, les funcions en relació amb la prevenció, l'atenció i la protecció de les dones víctimes de violències. En conseqüència, promou tot un seguit de serveis, programes i projectes per fer efectius aquests objectius i aquestes funcions. A la vegada també donam resposta a les mesures incloses en el Pacte d'Estat contra la Violència de Gènere.

SERVEIS ESPECIALITZATS DEL CONSELL DE MALLORCA

El 2019 s'ha creat l'estructura bàsica d'atenció a les dones que pateixen violència masclista, amb un conjunt coordinat de serveis i recursos per a l'atenció, l'assistència, la protecció, la recuperació i reparació de les dones i els seus fills i filles que han patit o pateixen violència masclista a Mallorca:

Centre d'Informació de la Dona: CID	Atenció jurídica	Atenció psicològica	
Ajuda econòmica art. 27- LO 2004	<ul style="list-style-type: none">• Inca• Manacor• Felanitx• Pollença	<ul style="list-style-type: none">• Inca• Manacor• Felanitx• Palma	35 places d'acollida
ATEMPRO			

5.1. CENTRE D'INFORMACIÓ DE LA DONA (CID)

El Centre d'Informació de la Dona és un servei gratuït i especialitzat que té com a objectiu general oferir informació, orientació i assessorament a les dones en aspectes socials, jurídics, laborals i en violència de gènere i, com a objectiu prioritari, atendre de manera integral els casos de violència de gènere.

Aquest servei es presta de manera presencial, via telefònica o telemàtica.

Les funcions específiques per àrees són:

- Jurídica: orientació i assessorament sobre dret civil, dret penal, dret administratiu, dret laboral, dret internacional, justícia gratuïta, etc.
- Social: orientació i assessorament sobre serveis socials, salut, habitatge, educació, treball, prestacions, tramitació i gestió de l'ajuda econòmica de pagament únic (art. 27 de la LO 1/2004), etc.
- Laboral: informació bàsica sobre recerca de feina i formació.
- Violència de gènere: atenció a la víctima mitjançant orientació, assessorament i gestions necessàries per abordar la situació de manera integral; informació al seu entorn i als professionals i a les professionals de la resta de serveis de la comunitat.

El 2019 és el primer any que el Consell de Mallorca ha prestat aquest servei. Per aquest motiu, s'ha habilitat un telèfon nou per atendre des del Consell i se n'ha fet una campanya de difusió a tots els serveis especialitzats i a mitjans de comunicació.

CENTRE D'INFORMACIÓ DE LA DONA: CID

971 598 205

Què és el Centre d'Informació de la Dona (CID)?

És un servei gratuït i especialitzat del **Consell de Mallorca** que ofereix informació, orientació i assessorament sobre aspectes socials i jurídics a les dones i, de manera prioritària, atenció integral en els casos de violència masculista.

Aquest servei es presta de manera presencial, telefònica o via telemàtica.

Persones destinatàries:

- Dones residents a Mallorca.
- Dones víctimes de violències masculistes i/o persones del seu entorn.

Contacte:

Telèfon 971 598 205
Carrer dels Foners, núm. 38, Palma.
cid@conselldemallorca.net

Horari d'atenció:
de dilluns a divendres de 8.30 a 15,00 hores.

Donem respostes

SERVEI 24 HORES | URGÈNCIES
971 178 989 | 112

INFORMACIÓ, ASESORAMENT I ACOMPAÑAMENT

ATENCIÓ INTEGRAL A LES VÍCTIMES DE VIOLÈNCIA DE GÈNERE

L'any 2019 ha estat un any complicat causat per la gestió de les transferències al Consell de Mallorca: durant els tres primers mesos, el CID ha prestat el servei a l'edifici de l'IBDONA. Des d'abril, s'ha adaptat el Casal de les Dones.

Durant el 2019 s'ha atès un total de 1.075 dones. Aquesta atenció implica un treball social continuat amb seguiments periòdics, gestió de les diverses demandes que pot fer la dona, coordinació amb els recursos i derivacions a altres serveis especialitzats. Aquest seguiment es pot fer presencialment, per telèfon o via telemàtica.

En relació amb les consultes ateses per les diferents àrees, cal destacar les dades següents:

Les consultes de caràcter jurídic han versat majoritàriament sobre dret de família (guardes i custòdies, drets d'aliments, etc.) i dret penal. Cal destacar les relacionades amb els delictes contra les relacions familiars i les relatives als maltractaments i a les ordres de protecció.

Les consultes de caràcter social s'han referit principalment a l'accés als serveis socials especialment relacionats amb beques, ajudes i prestacions, educació, salut, família, habitatge... (beques, guarderies, prestacions i rendes, etc.).

Les consultes per violència de gènere han estat les majoritàries. La majoria d'aquestes consultes han estat relacionades amb demanda d'informació general relativa a la situació de violència: com i on interposar una denúncia, com sol·licitar una ordre de protecció, com accedir als recursos específics per a dones víctimes de violència de gènere (assistència psicològica, servei d'acollida, alta al Projecte Iris), com actuar davant les situacions de violència, etc.

El CID treballa coordinadament amb el Servei d'Emergències 112 i 24 hores de l'Institut Balear de la Dona.

Al mateix temps, el CID proporciona assessorament i informació a diferents professionals sobre l'atenció a la violència de gènere. Destacam que aquest assessorament bàsicament s'ha fet a professionals de serveis socials de la Part Forana.

5.1.1. Ajuda econòmica de pagament únic. Article 27 de la Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere

La Llei orgànica 1/2004, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere, té per objecte actuar contra la violència que, com a manifestació de la discriminació, la situació de desigualtat i les relacions de poder dels homes sobre les dones, s'exerceix sobre aquestes, per part de qui n'és o n'ha estat el cònjuge o de qui hi està o hi ha estat lligat per relacions similars d'afectivitat.

Mitjançant aquesta Llei, s'articula un conjunt de mesures per prevenir la violència contra les dones i se'ls reconeixen uns drets econòmics, entre aquests, els recollits en l'article 27.

Aquestes ajudes econòmiques es configuren legalment com un dret subjectiu, a través del qual la Llei orgànica assegura un dels seus principis rectors, que recull l'article 2.e, que és garantir drets econòmics per a les dones víctimes de violència de gènere, amb la finalitat de facilitar-ne la integració social i la inserció professional, a través d'un pagament únic. Aquestes ajudes s'atorguen en funció de les responsabilitats familiars de la víctima i tenen com a objectiu fonamental facilitar-li uns recursos mínims de subsistència per independitzar-se de l'agressor.

La quantia varia segons les circumstàncies de nombre de membres de la unitat familiar o de possibles discapacitats, tant de la mateixa interessada com de membres de la unitat familiar. D'aquestes circumstàncies resulten quatre opcions, amb els imports següents: 2.581,62; 5.163,24; 7.744,86 i 10.326,48 €.

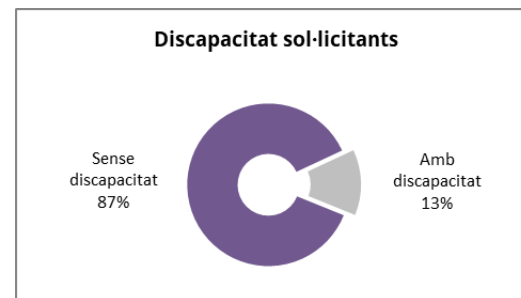
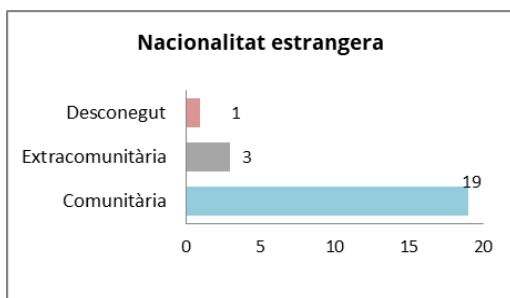
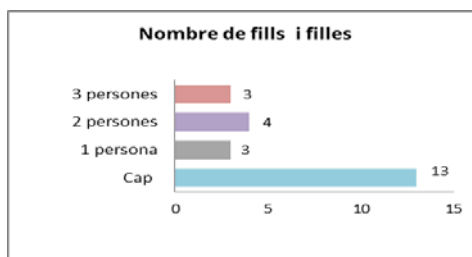
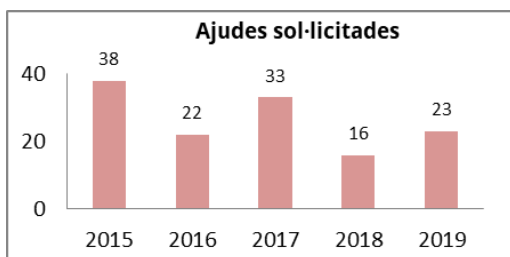
Els imports es varen modificar el juny del 2017 i, des del 2011, el Consell de Mallorca es fa càrrec de l'ajuda.

RESUM ESTADÍSTIC DE LES AJUDES

L'any 2019 s'han rebut un total de 23 sol·licituds.

Tramitació i resolució de l'ajuda	2019	Motius de denegació	2019
Sol·licitades	23	L'informe del SOIB no determina la no ocupabilitat	2
Concedides	8	No tenir mesures de protecció vigents	4
Denegades	9	Desconegut	3
En tramitació	6		9

Municipi de residència de les sol·licitants 2019	
Palma	8
Inca	4
Santanyí	2
Marratxí	2
Bunyola	1
Manacor	1
Calvià	1
Consell	1
Maria de la Salut	1
Muro	1
Desconegut	1
TOTAL	23

5.1.2. ATEMPRO. Servei telefònic d'atenció i de protecció a les víctimes de la violència de gènere

El titular del servei és el Ministeri de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat. El gestor del servei és la Federació Espanyola de Municipis i la Creu Roja és l'entitat que presta el servei.

El programa es basa en la utilització de tecnologia de comunicació telefònica mòbil i de telelocalització.

La forma d'accés al programa establerta a Mallorca per IMSERSO-FEMP és la següent:

- Els municipis de més de 20.000 habitants poden adherir-s'hi de forma directa.
- Els municipis de menys de 20.000 habitants han de sol·licitar-hi l'adhesió al Consell de Mallorca.

El programa es concreta proporcionant un terminal de telefonia mòbil, gratuït, a les víctimes de violència de gènere. La finalitat és protegir-les de possibles agressions i garantir, a través de la telelocalització, una atenció immediata i adequada a les demandes d'auxili en situacions d'emergència, mobilitzant els recursos més adients, d'acord amb cada situació, i activant els protocols establerts que permeten avisar els recursos de protecció (policia, sanitat, etc.) i, si escau, també les persones de l'entorn de la víctima.

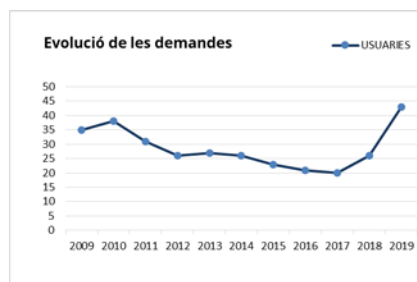
La Direcció Insular d'Igualtat del Consell de Mallorca fa el seguiment de totes les unitats instal·lades als municipis conveniats i es comunica a la Creu Roja.

Dels trenta-un municipis menors de 20.000 habitants que tenen conveni per gaudir del servei, devuit han utilitzat el servei, en canvi, a tretze municipis no ha estat necessari instal·lar cap unitat.

Durant el 2019, s'han atès 43 casos a Mallorca i els municipis que més casos han atès són: sa Pobla, Felanitx, Santanyí i Sòller.

MUNICIPIS AMB CONVENI		
Amb activitat	18	58%
Sense activitat	13	42%
	31	100%

AJUNTAMENT	ALTES	BAIXES	TOTAL
SA POBLA	7	3	4
FELANITX	6	1	5
SANTANYÍ	5	2	3
SÒLLER	5	1	4
ALCÚDIA	4	2	2
BUNYOLA	2	1	1
POLLENÇA	2	1	1
SANTA MARIA DEL CAMÍ	2	1	1
ALARÓ	1		1
ANDRÀTX	1		1
BÚGER	1		1
DEIÀ	1		1
FORNALUTX	1	1	0
LLOSETA	1	1	0
MURO	1		1
SANT LLORENÇ DES CARDASSAR	1	1	0
SANTA MARGALIDA	1	1	0
SELVA	1	1	0
TOTAL	43	17	26

És molt significatiu que any rere any augmenten les demandes del servei de telefonia.

5.2. SERVEI D'ATENCIÓ JURÍDICA A LES DONES

El servei d'atenció jurídica és un servei gratuït que ofereix informació, orientació i assessorament jurídic a les dones de la Part Forana en matèria de dret civil, penal,

administratiu, laboral, internacional i estrangeria, i especialment en les àrees d'igualtat, família i violència masclista.

El servei es presta a Palma, Inca, Manacor, Felanitx i Pollença.

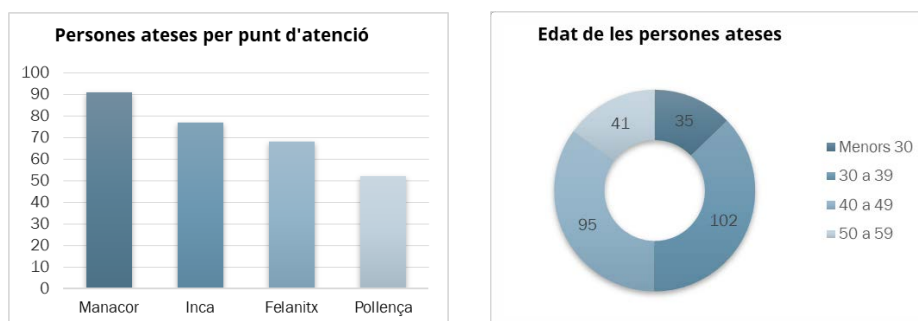
Les persones destinatàries són dones residents a la Part Forana de Mallorca i professionals que hi desenvolupen les funcions.

Els punts d'informació del servei són a Inca, Manacor, Felanitx i Pollença. Cada municipi té un dia d'atenció setmanal en horari d'horabaixa, distribuït de la manera següent:

Municipi	Manacor	Felanitx	Pollença	Inca
Dia	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres
Horari	16.30-20.00 h	16.00-19.30 h	16.00-19.30 h	16.00-19.30 h

A més, de dilluns a divendres, en horari de matí, de 8.30 a 10.30 h, es presta el servei de forma telefònica, mitjançant el número del servei.

Durant aquest any, s'ha atès un total de 288 dones. Com podem comprovar en el gràfic, el nombre més alt de dones ateses ha estat als punts d'atenció de Manacor i d'Inca.

El perfil de les dones ateses han estat dones majoritàriament de la franja d'edat de 30 a 49 anys i espanyoles.

Si comparem les dades obtingudes durant aquest 2019 amb les dades obtingudes durant el 2018, podem comprovar que ha augmentat considerablement la demanda dels serveis prestats pels PIJ. El 2018 es varen atendre 188 dones.

Dones ateses	Manacor	Felanitx	Pollença	Inca
2018	68	30	29	61
2019	91	68	52	77

El servei també ha donat resposta a totes les consultes que han fet professionals de la Part Forana relacionades amb l'atenció a les violències masclistes. Així mateix, ha participat en les taules de coordinació de violència impulsades per l'IBDONA.

També el 2019, el servei ha fet un total de sis sessions formatives sobre «Aspectes jurídics en la violència de gènere» al personal del centre d'acollida Ariadna i al CID.

5.3. SERVEI D'ASSISTÈNCIA PSICOLÒGICA

Servei gratuït d'atenció psicològica, adreçat a dones que són o han estat víctimes de violències masclistes i a les seves filles i fills.

L'objectiu és ajudar-les a recuperar-se i a pal·liar les seqüeles negatives que pateixen, mitjançant el reforç dels recursos i habilitats personals que han quedat blocats a conseqüència de la violència esmentada.

Les persones destinatàries són dones de qualsevol nacionalitat, majors de 14 anys, que pateixen o han patit violències masclistes i les seves filles i fills d'entre 4 i 18 anys. L'accés és per derivació d'un professional sociosanitari o d'una professional sociosanitària que n'ha fet una valoració prèvia.

Aquest servei, amb cobertura a tot Mallorca, ofereix punts d'atenció a Palma, Inca, Manacor, Felanitx i Portocolom.

El servei proporciona una atenció personalitzada i adaptada a les persones ateses, basada en quatre línies d'actuació que es complementen entre si:

- Intervenció individual
- Intervenció grupal
- Tallers socioeducatius
- Teràpia individual per a fills i filles de dones usuàries del servei

Durant aquest any 2019, s'han rebut **901 demandes** d'assistència psicològica, 660 de les quals han demanat una primera cita i finalment han acudit a una primera entrevista 608 dones.

També s'han atès 31 filles i fills de tot Mallorca i 60 mares que no havien acudit prèviament mai al servei.

En general, s'han fet 2.123 sessions individuals, 194 sessions grupals a Palma i a la Part Forana, 159 sessions de taller socioeducatiu, 16 sessions d'atenció plena (o *mindfulness*), 184 sessions de teràpia infantil i 16 sessions grupals infantils.

	Palma	Inca	Manacor	Total	Tipus de violència	
Demandes rebudes	668	117	116	901	Violència física	354
Demandes citades	470	87	103	660	Violència sexual	330
Demandes ateses	436	75	97	608	Violència econòmica	323
% d'assistència	93%	86%	94%	90%	Violència emocional	575
					Violència psicològica control	507

La principal demanda d'atenció psicològica que han fet les usuàries del servei (95 %) ha estat relacionada amb la violència patida per les dones per part de les parelles o exparelles.

Un 4 % de les demandes provenien d'agressions sexuals (27 dones) i 1 % d'abusos sexuals. Dins la consideració de violències masclistes, també s'han atès dos casos d'assetjament sexual a l'entorn laboral, que s'han inclòs dins el percentatge d'abús sexual, per tant, aquesta dada representa el conjunt d'abusos sexuals en l'etapa de la infància i d'assetjament sexual al lloc de feina.

Durant el 2019 han assistit al servei 608 dones, que presentaven diferents tipus de maltractament (físic, psicològic, sexual, econòmic i social). En alguns casos, únicament mostraven un tipus de maltractament concret, com en el cas de les agressions i abusos sexuals (sexual), i altres vegades una combinació de diversos.

Igual que l'any 2018 la majoria d'usuàries que han acudit al servei tenien edats compreses entre els 31 i 50 anys, que suposen entre el 33 % i el 28 %, respectivament, del 61 % total d'usuàries. Actualment acudeixen al servei usuàries de diferents nacionalitats procedents tant

d'Europa com d'Amèrica, Àfrica i Àsia. Tot i així, la major proporció de dones tenen nacionalitat espanyola (75 %), seguida per les de nacionalitat americana (15 %) i europea (7 %). Únicament un 3 % procedeixen d'Àfrica i una única dona procedeix d'Àsia, que no té representació a nivell percentual.

Les característiques principals del perfil de les dones ateses el 2019 és el següent:

- Dones d'entre 31 i 50 anys de nacionalitat espanyola, majoritàriament fadrines i, en segon lloc, divorciades.
- Principalment pateixen maltractaments psicològics.
- La majoria de dones es troben en situació activa laboralment, treballen per compte d'altri (300), seguides per les que es troben en situació d'atur independentment que rebin prestació econòmica o no en rebin (167).
- El 24 % de les dones tenen qualche tipus de diversitat funcional o dependència legalment reconeguda.
- La majoria de les usuàries en el moment que començaren a acudir al servei no conviuen amb l'agressor (84 %), mentre que un 16 % hi mantenia la convivència.
- La majoria dels homes agressors parelles o exparelles de les usuàries que han començat el procés terapèutic del servei el 2019 són de nacionalitat espanyola (434), mentre que 174 són d'altres nacionalitats.

Cal destacar que el 2019 el CID ha continuat essent la font principal de derivació al servei, amb un 46 % de les usuàries derivades.

Coordinació amb professionals i treball en xarxa: s'han fet tretze reunions amb els serveis socials de Mallorca, serveis d'IBDONA, el Servei de Salut de les Illes Balears i altres serveis especialitzats en violències masclistes a taules de coordinació (Manacor, Felanitx i Marratxí). Així com la coordinació amb els serveis de la Direcció Insular d'Igualtat del Consell de Mallorca.

Formació: l'equip ha participat i ha assistit a diferents ponències, jornades, seminaris, cursos i formacions al COPIB (Col·legi Oficial de Psicòlegs i Psicòlogues de les Illes Balears) i a la UIB, entre d'altres, així com a formacions específiques per millorar les seves actuacions.

Paral·lelament, ha impartit formacions a diferents centres educatius: s'han fet cinc tallers de formació en prevenció de les violències masclistes i noves masculinitats i micromasclimes adreçats a l'alumnat d'ESO i primària, amb l'objectiu de prevenir i combatre la violència masclista en el context socioeducatiu.

També s'han fet tres tallers de prevenció de violències masclistes a diferents associacions. D'altra banda, s'han fet dos tallers amb professionals dels serveis d'ASPAS i de la Fundació Deixalles, i han format el personal del centre d'acollida Ariadna i el CID del Consell de Mallorca.

Per acabar, s'ha de destacar que el servei ha oferit un espai per a l'aprenentatge d'estudiants que s'estan formant en l'àmbit de la psicologia o bé en l'àrea especialitzada de la violència de gènere, la igualtat i la prevenció de la violència, i ha comptat amb cinc persones voluntàries al servei d'assistència psicològica.

5.4. CASAL ARIADNA: CENTRE D'ACOLLIDA I RECUPERACIÓ DE DONES VÍCTIMES DE VIOLÈNCIES MASCLISTES

El Casal Ariadna és un centre especialitzat de caràcter assistencial, de protecció i promoció, que dona resposta a situacions de violència de gènere durant 24 hores, els 365 dies de l'any.

Aquest servei d'acolliment conjuga diferents serveis residencials i temporals, que ofereixen acolliment i atenció integral a les dones víctimes de violència de gènere, així com a les seves filles i fills a càrrec que pertanyin a la mateixa unitat de convivència.

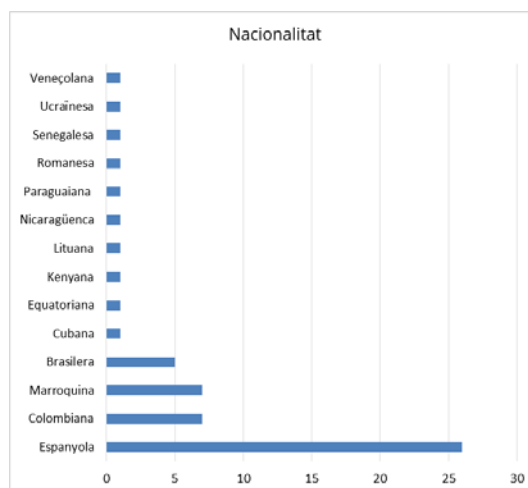
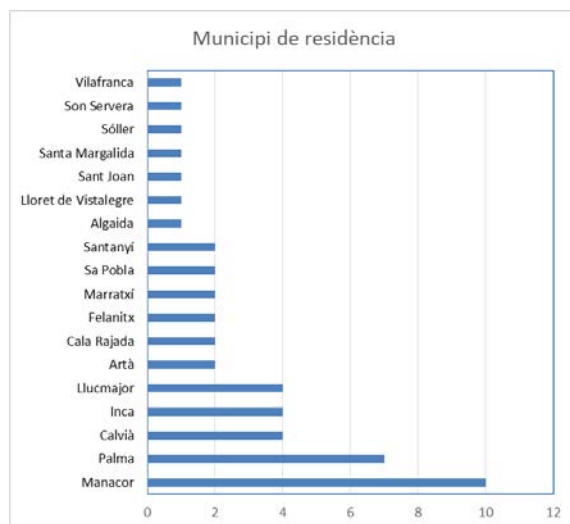
Ariadna es basa en dos pilars fonamentals:

- La infraestructura, amb espais diferenciats i específics.
- Un equip tècnic interdisciplinari.

Al Casal Ariadna es fa una atenció especialitzada a espais diferenciats i interconnectats:

- Dos pisos d'emergència i primera acollida.
- Dos pisos de mitjana estada.
- Dos pisos de convivència.
- Un pis on s'ubica l'equip tècnic especialitzat i multidisciplinari.

- El 2019 s'han atès 56 dones i 57 infants, amb un total de 113 persones.
- 10 dones han tornat al centre per segona vegada.
- Els municipis de residència majoritària de les dones acollides són: Manacor, Palma, Calvià, Inca i Lluçmajor.
- La gran majoria de dones acollides són espanyoles, colombianes i marroquines.

6. TREBALL EN XARXA MUNICIPALISTA

6.1. ESTRATÈGIA LOCAL PER LA IGUALTAT

La Direcció Insular d'Igualtat, amb la finalitat de donar suport als municipis mallorquins per impulsar polítiques locals d'igualtat de manera transversal, ha establert l'Estratègia local per una Mallorca en igualtat, que és l'espai per generar un compromís compartit per integrar la perspectiva de gènere en l'àmbit local.

L'Estratègia local s'articula mitjançant els **comitès comarcals**, configurats com un espai d'intercanvi d'informació, de bones pràctiques i de recursos. Hi ha set comitès, cada un dels quals està format per una representant tècnica i una política de cada un dels municipis que l'integren, més l'agent d'igualtat de l'espai de dones comarcal.

COMITÉS COMARCALS
Comitè des Pla de Mallorca
Llubí, Maria de la Salut, Sineu, Ariany, Petra, Costitx, Lloret, Sant Joan, Vilafranca de Bonany, Porreres, Algaida, Sencelles, Montuïri, Santa Eugènia
Comitè Comarcal des Raiguer
Alaró, Binissalem, Búger, Campanet, Consell, Inca, Lloseta, Mancor de la Vall, Marratxí, Santa Maria i Selva
Comitè de Llevant
Artà, Capdepera, Manacor, Sant Llorenç i Son Servera
Comitè Tramuntana
Sóller, Bunyola, Valldemossa, Deià i Fornalutx, Escorca
Comitè Nord
Alcúdia, Pollença, sa Pobla, Muro i Santa Margalida
Comitè Comarcal de Migjorn-Sud
Llucmajor, Santanyí, Felanitx, Campos, ses Salines
Comitè de Ponent
Andratx, Calvià, Estellencs, Banyalbufar, Puigpunyent, Esporles

Al llarg del 2019, tots els comitès s'han reunit amb una freqüència aproximada trimestral per treballar diferents accions i intercanviar informació i bones pràctiques. Una de les eines de comunicació que millor ha funcionat ha estat el **Butlletí mensual d'igualtat**.

Dins l'Estratègia local per la igualtat entre dones i homes, s'han establert les línies de treball i les activitats per avançar en la igualtat real.

LÍNIA ESTRATÈGICA 1: TRANSVERSALITAT DE LES POLÍTIQUES DE GÈNERE	
ACCIONS	1.1. Suport per implementar plans d'igualtat en l'organització interna dels municipis així com plans d'igualtat locals que impactin en la ciutadania. 1.2. Assistències tècniques per implantar la perspectiva de gènere en la gestió municipal en les diferents àrees implicades, incloent-hi la planificació, el disseny del territori, les infraestructures i els equipaments. 1.3. Informació, formació i sensibilització en matèria d'igualtat de gènere per al personal dels ajuntaments i per a la ciutadania en general. 1.4. Línia de subvencions als ajuntaments.
LÍNIA ESTRATÈGICA 2: EMPODERAMENT DE LES DONES	
ACCIONS	2.1. Desenvolupar el programa «Genèrica, escola per la igualtat» per augmentar la capacitat d'agència de les dones. 2.2. Organitzar les trobades de dones. 2.3. Oferir tallers de suport a l'associacionisme. 2.4. Augmentar la visibilitat de les aportacions de les dones de Mallorca: campanya «Mallorca té nom de dona». 2.5. Crear i mantenir estructures estables al territori que permetin articular les xarxes locals de participació de les dones. 2.6. Oferir subvencions a associacions l'objectiu de les quals sigui l'empoderament de les dones.
LÍNIA ESTRATÈGICA 3: LLUITA CONTRA LA VIOLÈNCIA MASCLISTA	
ACCIONS	3.1. Implementar el Pacte ciutadà per una Mallorca lliure de violències masclistes mitjançant cursos d'autodefensa i tallers de prevenció de la violència masclista, entre d'altres. 3.2. Facilitar l'accés als recursos per a víctimes de violència masclista a les dones que viuen als municipis.
LÍNIA ESTRATÈGICA 4: SENSIBILITZACIÓ DE LA POBLACIÓ GENERAL	
ACCIONS	4.1. Impartir formació i sensibilització adreçades a la població general. 4.2. Organitzar actes culturals (exposicions, videofòrums, teatre). 4.3. Conscienciar per erradicar les agressions sexistes i masclistes a les festes i espais lúdics amb l'extensió de la campanya «No i punt!».

Trobada anual dels comitès comarcals 2019: 1r any d'experiència

La participació fou un èxit. Dels 48 municipis adherits a l'Estratègia, 37 varen poder assistir a la trobada. Hi varen assistir 18 representants polítics i 27 persones en representació del personal tècnic. En total, hi assistiren 45 representants dels comitès comarcals.

Després d'un any d'experiència de la creació dels comitès, es pot dir que són una bona eina per col·laborar i participar en la incorporació de la perspectiva de gènere. Una de les necessitats que més manifestaren les persones que representaven els municipis és la falta de personal per gestionar i implementar les polítiques de gènere, especialment els municipis més petits.

A més durant el 2019, s'han fet quatre reunions dels comitès comarcals, amb tots el municipis de Mallorca adherits a l'Estratègia local per la igualtat.

6.2. XARXA DE MUNICIPIS LLIURE DE VIOLÈNCIES MASCLISTES

Una de les eines que el Consell de Mallorca ha impulsat per donar coherència a totes les accions que es fan per lluitar contra les violències masclistes, ha estat el Pacte ciutadà per una Mallorca lliure de violències masclistes iniciat el 2015. El 24 de setembre de 2019, el Consell de Mallorca, juntament amb l'Assemblea de Batles i Batllesses de la FELIB, va impulsar la creació de la Comissió Sectorial per una Mallorca lliure de violències masclistes.

La **Comissió Sectorial per una Mallorca lliure de violències masclistes** és un òrgan nou impulsat pel Consell de Mallorca i integrat pels 53 municipis de l'illa que es va constituir al Museu de la Sabata d'Inca el 24 d'octubre de 2019. L'objectiu principal és crear una xarxa de municipis de Mallorca per compartir i establir els recursos necessaris per treballar de manera transversal les competències en matèria de violència masclista. S'ha convertit així en una eina compartida per avançar en polítiques públiques i combatre i prevenir la violència masclista. Per això, es va crear amb el nom de **Xarxa de municipis lliures de violències masclistes**.

Aquesta comissió nova treballa sobre les necessitats en matèria d'igualtat detectades als municipis. I, per fer-ho de manera més àgil i afavorir la comunicació i l'accés a la informació tant del personal polític com tècnic, es fa servir una plataforma en línia nova (*microsite* www.igualtat.conselldemallorca.net i el Workplace).

6.3. ESPAI DE DONES

Una eina fonamental per donar suport als municipis són els espais de dones situats a la Part Forana, mitjançant convenis de col·laboració amb els ajuntaments d'Inca, Manacor, Felanitx, Sóller i sa Pobla.

Durant l'exercici de 2019, els diferents espais de dones s'han vist influenciats per una sèrie d'esdeveniments, com processos electorals (estatals, municipals), així com reestructuracions de personal, que han guiat pràcticament la tasca feta durant el 2019.

El 2019 s'ha comptat amb cinc espais de dones situats als municipis de:

- Inca
- Sa Pobla
- Sóller
- Felanitx
- Manacor

Les intervencions fetes des dels espais de dones de les diferents comarques han seguit un fil conductor: les línies de l'Estratègia local per la igualtat. S'ha articulat el treball amb tot el conjunt de municipis de la Part Forana a través de les línies estratègiques.

1. TRANSVERSALITAT DE POLÍTIQUES DE GÈNERE

- Suport per implantar plans d'igualtat en l'organització interna dels municipis:

S'ha donat suport a 16 ajuntaments: Pollença, sa Pobla, Alcúdia, Bunyola, Banyalbufar, Calvià, Andratx, Estellencs, Puigpunyent, Valldemossa, Santa Maria, Inca, Artà, Sant Llorenç, Lloret de Vistalegre i Manacor.

- Assistència tècnica per implantar la perspectiva de gènere en la gestió municipal:

Hem treballat amb 36 municipis per implementar la PG: Calvià, Andratx, Puigpunyent, Banyalbufar, Sóller, sa Pobla, Muro, Pollença, Ariany, Sineu, Maria de la Salut, Bunyola, Fornalutx i Valldemossa, amb tots els municipis des Raiguer i amb Artà, Capdepera, Manacor, Montuïri, Lloret, Porreres, Sant Joan, Sant Llorenç, Son Servera i Vilafranca de Bonany.

- Informació, formació i sensibilització en matèria d'igualtat de gènere:

S'han contactat i treballat amb diverses formacions i informacions a instituts, centres escolars, associacions feministes i diverses associacions i col·lectius dels municipis de la Part Forana i entitats socials. També s'ha participat en diferents programes de ràdio locals.

Concretament amb 18 associacions i col·lectius, 5 centres escolars, 2 centres de formació d'adults, 9 instituts d'educació secundària i 8 entitats socials.

- Línies de subvencions a ajuntaments:

S'ha informat als municipis d'intervenció sobre les línies subvencionables i la possibilitat de demanar subvenció per obtenir el certificat d'igualtat Sg City 50-50.

2. SENSIBILITZACIÓ DE LA POBLACIÓ EN GENERAL

Els diferents espais de dones implementen totes les campanyes de sensibilització que impulsa la Direcció Insular d'Igualtat, que són les següents: «Sant Antoni feminista», «Regala igualtat per Sant Valentí», 8M Dia Internacional de la Dona, Dia de la Visibilització Trans, Dia de la Visibilització Lèsbica, 28 juny LGTBI, campanya «No i punt!», 25N Dia Internacional contra la Violència Masclista. «Davant les violències masclistes REACCIONEM». Així mateix, es gestionen i coordinen diferents activitats o tallers de «Genèrica». D'altra banda, també s'ha fet una campanya de visibilització de tots els espais de dones de Mallorca, així com de totes les activitats i còmics fets en el programa «Mallorca té nom de dona».

Municipi	Activitat	Dones	Homes
Valldemossa	Formació en igualtat per al personal de l'ajuntament i per a programes de joves qualificats	11	16
Sa Pobla	Campanyes: «Regala igualtat» dels espais de dones i «Arbre de desitjos», i participació en activitats del col·lectiu LGTBI		
Sa Pobla	Formació en igualtat per a programes de joves qualificats	4	3
Sa Pobla	I Concurs de fotografia amb perspectiva de gènere	11	8
Sa Pobla	II Cursa per la igualtat	161	180
Sa Pobla	I Concurs de gloses per la igualtat	28	19
Sa Pobla	Exposició d'estereotips a la VII Setmana de la Infància i Jovent	283	229
Ariany	Formació a l'IES Guillem Frontera sobre igualtat i estereotips	9	12
Ariany	Exposició «Dones excepcionals en el món de l'educació»	17	11
Llubí	Formació al CEIP Duran Estrany: Igualtat, feminisme, estereotips i rols de gènere	12	13
Maria de la Salut	Exposició dels estereotips	37	29
Inca	Paradeta informativa sobre l'Espai de Dones d'Inca		
Inca	Participació en els actes de l'Ajuntament d'Inca		
	Xerrada col·loqui amb Las Kellys Mallorca i projecció del documental <i>Organizar lo (im)posible</i>	13	
Inca	Taller <i>violèntòmetre</i> . Cicle formatiu de promoció de la igualtat	3	3
Manacor	Taller sobre feminisme, persones participants en un programa de Càritas i Casal Ariadna	14	
Manacor	Taller per treballar la igualtat i el respecte a la diversitat, Estel de Llevant	17	12
Manacor	Visita guiada a l'exposició «Huellas de Mujer» a l'alumnat dels centres educatius de Manacor: CC Sant Francesc (2n ESO), CEIP Jaume Vidal (5è A, 5è B, 3r A, 3r B, 3r C, 3r D); grup PI SE, Càritas, Projecte Acollida, Casal Ariadna i Estel de Llevant	71	25
Manacor	Taller sobre micromasclismes i feminisme, per a persones participants en els projectes de l'entitat Estel de Llevant	19	13
Manacor	Suport a UNWRA en l'organització i assistència a la formació «Educar per transformar, el teatre fòrum com una eina per treballar la igualtat de gènere amb joves»	5	1
Manacor	IES Mossèn Alcover de Manacor: paradeta informativa		
Manacor	Formació al personal del Casal Ariadna sobre igualtat i feminisme		
Manacor	Fira d'Entitats organitzada per l'Ajuntament de Manacor		
IMAS	Participació en la jornada organitzada per l'IMAS i adreçada al personal de serveis socials de tots els ajuntaments de Mallorca		
Consell de Mallorca	Formació «Igualtat i treball» per al personal dels tallers d'ocupació de Medi Ambient del Consell de Mallorca	7	11

3. LLUITA CONTRA LES VIOLÈNCIES MASCLISTES

Les activitats han estat múltiples i variades, des de formacions a alumnat d'escoles i instituts, a entrevistes i participacions en programes radiofònics, així com informacions de sensibilització i recursos materials i personals.

Entre d'altres, podem destacar:

Municipi	Activitat	Dones	Homes
Sineu	Formació a joves per al 25N contra la violència de gènere a l'IES	135	112
Sóller	Formació a joves per al 25N contra la violència de gènere a l'IES Guillem Cases Noves	139	126
Sa Pobla	Formació Des de la igualtat es pot combatre la violència de gènere	26	19
Pollença	Formació per al col·lectiu Mala Pècora	14	3
Campos	Taula rodona i obra de teatre <i>Bomber(s)</i> concepte de violència, fases i accions que es produeixen dins el cicle de violència i les seves conseqüències a l'IES Damià Huguet i al CEIP Fra Joan Ballester	64	57
Manacor	Taller Mites de l'amor romàntic. Projecte PISE de l'Ajuntament de Manacor	8	1
Manacor	Taller Mites de l'amor romàntic. Càritas	16	
Manacor	Taller Mites de l'amor romàntic. Espai de Dones	4	
Vilafranca	Taller Mites de l'amor romàntic. Associació de gent gran de Vilafranca	16	2
Son Carrió	Taller Mites de l'amor romàntic	9	
Manacor	Visites guiades a l'exposició «25 homes que donen la cara», als grups del Projecte Acollida de l'Ajuntament	34	
	Campanya «No i punt!» als municipis de Mallorca		
	Participació a les taules de coordinació i prevenció contra les violències masclistes		
	Campanya 25N «Davant les violències masclistes #REACCIONEM», distribució de material als ajuntaments de referència i difusió per xarxes socials		
Ràdios locals	Participació a la jornada organitzada per l'IMAS i adreçada al personal de serveis socials de tots els ajuntaments de Mallorca		

4. EMPODERAMENT DE LES DONES

En la darrera línia, s'han fet reunions amb el moviment associatiu feminista i juvenil. S'ha difós la campanya «Mallorca té nom de dona» amb la presentació dels còmics. D'altra banda, s'ha assessorat en la primera trobada feminista per a joves d'entre 12 i 17 anys, feta per tres ajuntaments: Deià, Fornalutx i Bunyola, que es va desenvolupar al Camp d'Aprenentatge d'Orient (Bunyola).

Sa Pobla	Debat «Dones a les professions masculinitzades», amb una escriptora, una jutgessa, una futbolista, una policia local i una empresària agrícola	61
Sa Pobla	Xerrada artistes FART-es	21
Manacor de la Vall	Assessorament sobre la creació d'una associació	
Inca	Presentació del còmic <i>Sabateres</i> dins la campanya «Mallorca té nom de dona», al Museu del Calçat d'Inca	
Lloseta	Presentació del còmic <i>Sabateres</i> dins la campanya «Mallorca té nom de dona»	
	Difusió i distribució dels còmics de la campanya «Mallorca té nom de dona» a ajuntaments i associacions	
Comarca de Manacor	Col·laboració entre l'Espai de Dones de Manacor i les associacions feministes de la comarca: Col·lectiu de Dones de Llevant, Assemblea Antipatriarcal de Manacor, Associació de Dones Montuïreres, Bruixes Feministes d'Artà, Ses Madones de la Festa, Esperit Feminista de Capdepera i l'Associació Dones Grans de Vilafranca	
Casal Ariadna	Visita guiada i xerrada a l'exposició «Cotorrealitat», amb un grup de dones del Casal Ariadna, per treballar l'empoderament femení	5

6.4. SUBVENCIONS 2019

El 2019 la Direcció Insular ha tret una convocatòria de subvencions per posar en marxa plans d'igualtat municipals i per certificar la implantació del sistema de gestió municipal per la igualtat de gènere als ajuntaments, així com per dur a terme projectes o activitats per promoure la igualtat efectiva de dones i homes i per promoure la igualtat real i efectiva de les persones LGTBI per part d'associacions i agrupacions de persones físiques privades.

IMPORT PRESSUPOSTAT PER A SUBVENCIONS A AJUNTAMENTS 40.000 €

IMPORT PRESSUPOSTAT PER A ASSOCIACIONS 60.000 €

Línia 1. Ajuntaments de Mallorca amb una població inferior a 55.000 habitants.

Línia 2. Associacions i agrupacions de persones físiques privades per a projectes o activitats per promoure la igualtat efectiva entre dones i homes.

Línia 3. Associacions i agrupacions de persones físiques privades per promoure la igualtat real i efectiva de les persones LGTBI.

Resum de les subvencions atorgades:

Núm. d'exp.	ENTITAT	Projecte	Import total del projecte	Import sol·licitat	Atorgat
01-L1	BUNYOLA	Pla d'igualtat	5.203,00 €	5.000,00 €	4.162,40 €
02-L1	ESTELLENCS	Norma SG City	1.123,33 €	1.123,33 €	898,66 €
03-L1	FELANITX	Norma SG City	5.103,78 €	5.103,78 €	4.083,02 €
04-L1	MARRATXÍ	Norma SG City	6.806,26 €	6.806,26 €	5.445,00 €
05-L1	POLLENÇA	Norma SG City	7.018,00 €	6.000,00 €	5.614,40 €
06-L1	PUIGPUNYENT	Norma SG City	968,00 €	968,00 €	774,40 €
Total ajuntament			26.222,37 €	25.001,37 €	20.977,88 €

Núm. d'exp.	ENTITAT	Import total del projecte	Import sol·licitat	Atorgat
01-L2	GRUP ESSPIRAL	11.345,22€	2.750,00€	2.750,00 €
01-L3	BEN AMICS	8.500,00 €	4.000,00 €	4.000,00 €
02-L3	MALLORCA GAY MEN'S CHORUS	4.075,00€	4.075,00€	1.325,00 €
Total associacions		23.920,22 €	10.825,00 €	8.075,00 €

7. SENSIBILITZACIÓ I FORMACIÓ

7.1. «GENÈRICA, ESCOLA PER LA IGUALTAT»

La Direcció Insular d'Igualtat des de 2009 desenvolupa un programa formatiu i de sensibilització adreçat a la ciutadania i als municipis de Mallorca, anomenat «Genèrica, escola per la igualtat».

Genèrica va néixer com a resposta a la necessitat de transmetre què és la igualtat entre dones i homes, en un espectre ampli de persones.

El programa «Genèrica, escola per la igualtat» inclou activitats diferents (tallers, teatre, ball, xerrades, contacontes, exposicions), amb una mateixa finalitat: facilitar espais de reflexió que promoguin la igualtat de gènere i la lluita contra la violència masclista.

En aquesta edició, hem oferit propostes noves, com l'abordatge de les noves masculinitats, la diversitat i els tallers per potenciar el lideratge de les dones i el seu empoderament.

Des dels inicis, «Genèrica» ha evolucionat, s'ha consolidat com a referent d'escola per la igualtat als municipis de Mallorca, sobretot als més petits i amb manco recursos, i s'ha hagut d'adaptar als canvis normatius i competencials actuals, amb el traspàs de competències del Govern en matèria d'igualtat fins ara gestionades per l'IBDONA i les competències en LGTBI.

7.1.1. Objectius generals que hem treballat el 2019

- Sensibilitzar sobre la violència de gènere.
- Facilitar espais de reflexió sobre la construcció de la feminitat i masculinitat.
- Construir una societat més justa, fugint dels estereotips de gènere.
- Potenciar l'autoestima i l'empoderament de les dones.
- Donar a conèixer la coeducació en valors d'igualtat.
- Fomentar la representació en igualtat de les persones LGTBI.

7.1.2. Tallers i activitats fetes

Sensibilitzar sobre la violència de gènere

- Enamora't
- Masclisme femení
- «25 homes que donen la cara contra la violència masclista» (exposició)
- Què em contes?
- Amor del bueno
- Educació afectivosexual amb perspectiva de gènere
- Alliberem-nos del masclisme
- Cançons en temps masclistes

Facilitar espais de reflexió sobre la construcció de la feminitat i masculinitat

- Els homes no ploram i així ens va!
- Entre homes, un espai fet per homes que entenen la igualtat
- Perquè mola deixar de ser masclista
- «Dones excepcionals en el camp de l'educació» (exposició)
- «Concepción Arenal» (exposició)
- Relacions sanes i afectivitat

Construir una societat més justa, fugint dels estereotips de gènere i amb un millor benestar per a les dones

- Les dones tenim raons per estar dels nirvis
- Ofèlia canvia el seu destí
- Colors dels meus records. Arteràpia

- Treballar sa. Entrenament bàsic de la motricitat corporal aplicat a les feines dins l'hoteleria i neteja
- Dona, cos i ànim
- Encantades de la vida
- Dol i gènere

Potenciar l'autoestima i l'empoderament de les dones

- Una passa a favor teu: seminari d'autoestima per a dones
- Encantades de la vida
- Dona, cos i ànim
- Dones que ballen juntes
- Menstruació en positiu
- «Dones excepcionals en el camp de l'educació» (exposició)
- Enamora't
- Teatre breu (teatre)

Donar a conèixer la coeducació en valors d'igualtat i LGTBI

- «La selva dels estereotips» (exposició)
- Com detectar un futur maltractador
- Relacions sanes i afectivitat
- Contacontes per a la igualtat
- «Concepción Arenal» (exposició)

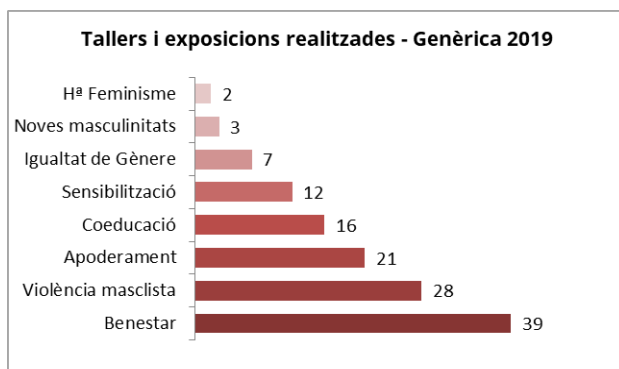
Resum estadístic

El 2019 hem treballat en la programació de:

- 28 tallers i conferències
- 5 exposicions
- Teatre breu

El 2019 hem aconseguit un **91 % de presència** a través de l'escola de «Genèrica» als ajuntaments: hem programat 212 accions a 48 municipis.

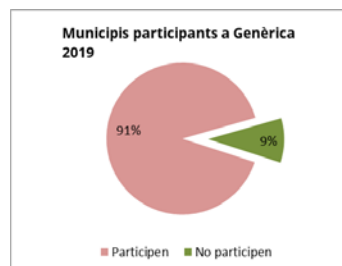
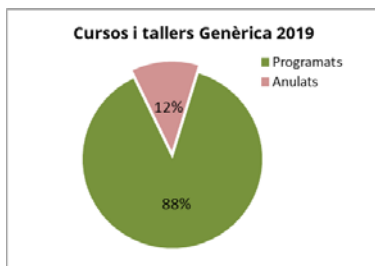
Accions fetes en relació amb la temàtica treballada

El 12 % de les accions no s'han fet pels motius següents: s'han anul·lat 20 accions, bàsicament per manca d'inscripcions, i hi ha hagut 28 renúncies per manca de temps o dificultats per organitzar-les. Dels ajuntaments sol·licitants, 9 han estat pendents de programació, per

diferents qüestions administratives o disponibilitat del docent, i 7 que, en el moment de la petició, ja estaven exhaurides.

Accions 2019	TOTAL
Cursos sol·licitats	212
Programats	148
Anul·lats	20
Realitzats	128

Anàlisi de «Genèrica» 2009-2019

Des de la creació del projecte «Genèrica» l'any 2009, s'han fet cursos, tallers i exposicions arreu dels pobles de Mallorca. El 2019 es compleixen els **10 anys de «Genèrica»** i, per això, volem fer un resum del que ha estat fins aquest moment.

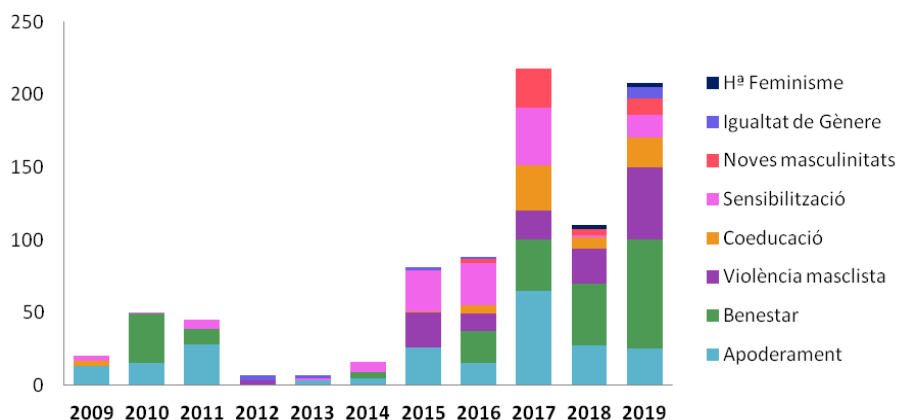
Des del 2009 fins al 2019, s'han fet 663 cursos i tallers a diferents pobles i localitats de Mallorca.

En el gràfic següent podem observar les àrees sobre les quals s'han fet tallers i exposicions: empoderament, benestar, història del feminisme, violència masclista, coeducació, sensibilització, noves masculinitats i igualtat de gènere.

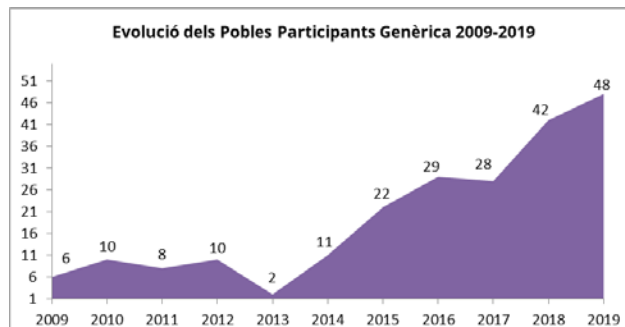
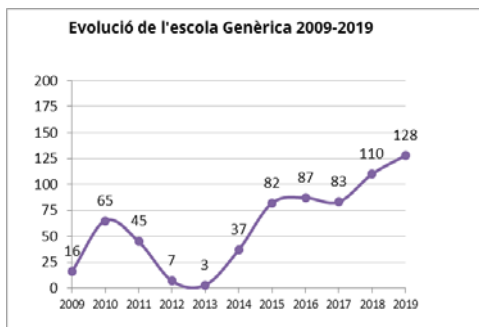
L'àrea més destacada de tots els anys de «Genèrica» és l'empoderament, seguida del benestar, a partir del 2010. A partir del 2015, destaca la introducció de tallers i exposicions en matèria de **violència masclista**, a causa de la necessitat de reaccionar i sensibilitzar davant l'augment de la violència masclista a Mallorca.

Observem que hi ha una avaluació en positiu de les àrees sobre les quals s'han fet tallers i exposicions, començant el 2009 amb només tres tipus i el 2019 ja hi ha vuit tipus d'àrees de tallers i d'exposicions.

Tallers i exposicions Genèrica 2009 - 2019

Podem veure l'evolució creixent de «Genèrica» al llarg dels darrers anys amb un augment d'accions fetes i de municipis participants:

7.2. «MALLORCA TÉ NOM DE DONA»

Per quart any consecutiu, la campanya «Mallorca té nom de dona» dona visibilitat a l'aportació de les dones, sovint menyspreada o oblidada, en els diferents àmbits socials (ciències, arts, treball, economia, esport, etc.) i, a la vegada, sensibilitza la societat civil i les institucions, i reconeix la importància del treball de les dones i del seu lloc en la societat.

El 2019 s'ha treballat amb la figura d'**Aurora Picornell** i amb el col·lectiu de **perleres**.

7.2.1. AURORA PICORNELL

El mes de gener de 1937, Aurora Picornell, juntament amb les Roges del Molinar i Belarmina González, era assassinada a l'oratori del cementeri de Porreres. Segons conta Francisca Bosch, les seves darreres paraules varen ser: «Podeu matar homes, dones, nins com el meu que encara no ha nat. Però, i les idees? Amb quines bales matareu les idees?». Segons David Ginard, «una frase lapidària; bella, humana i contundent com poques».

La victòria franquista, l'1 d'abril de 1939, va marcar una etapa nova en el procés de destrucció de la memòria d'Aurora Picornell. Els vencedors del conflicte varen poder, des d'aleshores, sotmetre «a l'amnèsia col·lectiva una societat paralizada per la por». Qui havia estat tot un símbol durant la República i la Guerra Civil va haver de patir la destrucció i la proscripció del seu record i de tot un llegat de lluita i compromís.

Va ser a partir de la transició democràtica quan es va iniciar de debò la recuperació d'Aurora Picornell com a recurs simbòlic, amb una esquerra necessitada de treure de l'oblit les seves figures amb més renom i amb un historial més reblit de servei a la llibertat i a la lluita contra les desigualtats. Va començar, per tant, la reconstrucció d'un símbol de militància feminista, laïcista, comunista i de reivindicació de la classe obrera, amb un potencial icònic molt gran.

Activitats fetes entorn a la figura d'Aurora Picornell:

S'ha duit a terme tot un ventall d'activitats al llarg del 2019:

- **Taula rodona:** «El cos de les dones com a camp de batalla».
- Creació d'una **escultura** del bust d'Aurora Picornell, autoria de Margarita Fonollar. Es va fer un acord de col·laboració amb l'Ajuntament de Palma i es va situar al barri del Molinar.
- Exposició: «Aurora Picornell (1912-1937). Història i memòria», l'exposició és propietat

d'IBDONA, Govern de les Illes Balears que la va cedir temporalment.

7.2.2. PERLERES

El 2019 s'ha volgut reconèixer i homenatjar la contribució de les dones perleres al teixit econòmic de Manacor i de tot Mallorca. Parlam d'un col·lectiu feminitzat, precaritzat i invisibilitzat, que va marcar la vida de moltes famílies durant generacions.

Activitats fetes entorn al col·lectiu de les perleres:

- Elaboració de l'obra gràfica, en forma de còmic, *Perleres, dones de la indústria de la perla a Mallorca*. És el segon dedicat a un col·lectiu de dones. Fet per la dissenyadora gràfica Eva Barceló, amb el guió i assessorament històric de Bàrbara Durán i amb la col·laboració del col·lectiu Dones de Llevant de Manacor.

Presentació del còmic *Perleres, dones de la indústria de la perla a Mallorca*

Divendres, 27 de desembre, a les 20 h
Fundació Mossèn Alcover
Carrer del Pare Andreu Fernández, 12
MANACOR

7.3. CASAL DE LES DONES

El Casal de les Dones és un espai de participació i trobada de dones, un camí per millorar-ne la qualitat de vida, per impulsar i promoure la seva participació i per afavorir el protagonisme i integració de la dona en tots els àmbits, mitjançant activitats formatives i recreatives en els camps social, polític, cultural i de lleure. Així mateix, també serveix com a seu de reunions per a les associacions de dones.

Activitats fetes

Durant aquest any 2019 s'han fet, entre altres, les activitats següents:

- **Xerrades:** «Per què celebrem el 8 de març a tot el món?», amb Nina Parrón; Lectura conjunta amb el Col·lectiu d'Aurora Picornell; FiloMeetUp «Huellas de mujeres geniales»; cinefòrum *Curtmetratges contra la violència de gènere* i debat social amb la col·laboració de les AV Ses Veles i AV Nou Llevant, Cicle Dones amb Fundació Deixalles.
- **Tallers:** Som el que menjam, M'he d'estimar millor, Compartim experiències de la fibromiàlgia, Taller per comprendre l'etiquetatge dels aliments, Dona víctima-dona impactant, Risoteràpia, Autodefensa Feminista, taller de sexualitat: Introducció a l'Autocoñocimiento, Desmuntant els mites de l'amor romàntic, taller de relacions positives de parella.
- **Sortides culturals:** Can Balaguer, Palau de Congressos, visita a l'exposició «L'origen de l'esport femení a Espanya», visita a l'exposició «Homes que donen la cara», Una altra història: les dones a l'ombra, sortida Dones a la història de Palma I, terrasses de la Catedral, la Misericòrdia.
- **Altres activitats:** castellà per a dones àrabs, atenció plena (*mindfulness*), ioga, tallers de memòria, cant coral, gimnàstica, classes de llenguatge, sòl pèlvic, txikung (*qi gong*), lectura compartida, etc.
- **Cessió d'espais** per a reunions i activitats a associacions i grups de dones.

Associacions que es reuneixen al Casal i que han signat el reglament del Casal:

Associacions amb seu al Casal	Associacions sense seu al Casal	Grups de dones que es reuneixen al Casal
AUBA Mallorca	Associació La Radial	Feministes en Acció
ABAF – Associació Balear de Suport a la Fibromiàlgia	Associació Naixença	Metges del Món
Associació Balear de Puntes i Brodats		Venus Sense Cànon
AFAMON – Associació de Famílies Monoparentals		Grup de Mindfulness de Fundació IRES
AL KAWTHAR – Associació de dones musulmanes		Crida per Palma!
Dones d'esquerres de les Illes Balears		

7.4. CAMPANYES DE SENSIBILITZACIÓ I DIES COMMEMORATIUS

7.4.1. «NO I PUNT!» MALLORCA LLIURE D'AGRESSIONS SEXISTES

És el tercer any que el Consell promou que els espais d'oci siguin espais igualitaris, segurs i de gaudi, tant per a homes com per a dones, lliures d'agressions sexistes, sexuals i homòfobes i aquest és l'objectiu de la campanya «No i punt!».

El repte que es plantegen les administracions públiques responsables és treure la violència sexual i les agressions sexistes de la invisibilitat i abordar-les com una qüestió pública, que implica el conjunt de la societat, i defugir-ne el tractament com quelcom de l'àmbit privat.

L'estiu de 2016 es va iniciar aquesta campanya, amb la cessió del disseny de l'Ajuntament de Palma, i es varen repartir 39 banderoles a 31 municipis de Mallorca.

El 2017 es va fer una passa més i, continuant amb la línia de col·laboració oberta amb l'Ajuntament de Palma, vàrem plantejar una campanya més àmplia, per assegurar la sensibilització i l'avanç en la prevenció d'aquests tipus d'agressions en l'entorn de les festes populars a Mallorca.

El 2018 es varen adherir a la campanya la majoria dels municipis de Mallorca, 45, i es va establir com a requisit per participar-hi la formació i l'adaptació del protocol a totes les festes consensuades amb els municipis.

El 2019 l'objectiu general de la campanya ha estat promoure que els espais d'oci nocturn a les festes populars siguin espais segurs i de gaudi, lliures d'agressions sexistes, sexuals i homòfobes.

Objectius específics

1. Avançar en el compromís municipal cap a la prevenció, la detecció, el rebuig i l'atenció de les agressions sexistes.
2. Informar, sensibilitzar i formar sobre la prevenció, la detecció, el rebuig i l'atenció de les agressions sexistes.
 - 2.1. Formar i sensibilitzar el personal responsable dels diferents municipis.
 - 2.2. Informar la ciutadania sobre els recursos disponibles d'orientació, atenció i de denúncia d'aquestes agressions durant les festes.
 - 2.3. Sensibilitzar la ciutadania sobre la resposta ciutadana a les agressions sexistes.
3. Augmentar la seguretat de les dones: millorar l'atenció i proporcionar un acompanyament social a les dones que pateixen una agressió.

Resum de les actuacions fetes per objectius

a. Avançar en el compromís municipal

Abans d'iniciar la campanya, s'ha demanat al personal tècnic i polític que volia participar a la campanya que signàs una clàusula per fer efectiu el compromís. S'ha continuat cercant la implicació de la ciutadania, tant a títol individual com organitzada (col·lectius feministes i diferents entitats ciutadanes, amb una implicació especial del jovent).

Aquest any 41 pobles participen en la campanya «No i punt!»

No han participat a la campanya per diferents motius: Sencelles, Petra, Santa Margalida, Escorca, Costitx i Santanyí.

- ✓ Nombre de municipis que han signat la clàusula de compromís: 41.
- ✓ Banderoles penjades en l'entorn de les festes: 46.
- ✓ Nombre de festes i municipis que s'han sumat a la campanya 2019: 41 municipis.
- ✓ S'ha adaptat el protocol d'actuació davant les agressions sexistes i sexuals en festes locals i patronals «No i punt!» a cada festa feta als ajuntaments que han signat el compromís: nombre de protocols d'actuació adaptats: 41.

b. Programació de les festes amb perspectiva de gènere:

- ✓ S'ha fomentat la representació paritària en la participació i en l'organització de les festes: 13 comissions de festes.
- ✓ S'ha promogut la participació d'associacions i de moviments feministes en l'organització de cinc festes, amb la participació de Ses Bruixes Feministes (Artà), Col·lectiu Esperit Feminista (Capdepera), Mala Pècora (Pollença) i Felanitx per la Igualtat (Felanitx).
- ✓ S'ha dissenyat la programació de les festes amb perspectiva de gènere, visibilitzant les aportacions de les dones i incloent la representació de gèneres i sexualitats no hegemòniques: dels 40 programes de festa analitzats, 25 s'han ajustat a fer activitats dirigides a tothom, 15 han utilitzat un llenguatge inclusiu i 27 sense imatges sexistes. **S'ha fet referència a la campanya «No i punt!» a 33 programes de festes.**

c. Comunicació, imatge, música, decoració i iconografia lliures de continguts i estereotips sexistes:

Música:

- ✓ S'ha creat una cançó de l'estiu del «No i punt!» per reproduir a les festes durant tot l'estiu: 13 pobles l'han reproduïda durant els concerts.
- ✓ S'ha treballat en la guia d'actuació per a discjòqueis i personal de l'organització de la part musical a 14 festes.
- ✓ S'ha enviat la llista de cançons no sexistes: Spotify (Ajuntament de Palma – Emakunde) a 17 festes.
- ✓ Participació de grups musicals femenins i/o paritaris: 15 grups musicals.

Imatges:

- ✓ S'ha treballat perquè la cartelleria i els programes de festes incloguin col·lectius diversos i formes noves de relacions igualitàries, i per prohibir reproduir estereotips sexistes.
- ✓ Un total de 6 grups musicals contractats per a les festes han duit la camiseta del «No i punt!».
- ✓ S'ha incorporat el logotip de «No i punt!» als tassons de 8 festes de diferents pobles.

Expressió del compromís en la imatge pública i llenguatge institucional i inclusió dels valors de la campanya als actes relacionats amb les festes:

- ✓ Nombre de municipis i de programes que han inclòs el «No i punt!» en el programa de festes o en el pregó: 39.
- ✓ Nombre de persones que han fet el pregó disgregades per gènere: 14 homes i 9 dones.
- ✓ Nombre d'ajuntaments que han penjat en el web la informació: 18.

- ✓ Nombre de publicacions a les xarxes socials: Twitter, Facebook i Instagram: 42.
- ✓ Nombre de banderoles desplegadas: 64.

d. Informar, formar i sensibilitzar

Una part important de la campanya és la formació i sensibilització del personal dels ajuntaments o de la comissió de festes municipals, entitats i associacions que participen en l'organització de les festes populars, per tenir aquesta visió transversal de gènere i a la vegada fer efectiva la prevenció de les violències masclistes.

- ✓ S'ha fet una jornada formativa titulada «Cap a unes festes igualitàries», amb el contingut següent:

Conferència «La intervenció del metge forense en els delictes contra la llibertat sexual i les seves característiques concretes a Mallorca», amb la participació de Borja Moreno Vilchez.

Conferència «L'evolució de la festa. Cap on anam? Institucions i moviment feminista» amb Kenia Cordero Rus.

Conferència «Qüestions de gènere, inseguretat i espai públic a les primeres pràctiques d'oci nocturn dels i les adolescents» amb Margot Mecca.

Presentació del «Protocol contraagressions i assetjaments sexuals a espais d'oci nocturn privats» com a bona pràctica, amb Clara Sanchís Forteza-Rey.

Hi han participat 71 persones.

- ✓ S'han fet 17 formacions a l'entorn de la comissió de festes i/o personal municipal implicat (regidoria de festes, participació...), amb un total de 100 persones: 66 dones i 34 homes.
- ✓ Del total de formacions, 27 s'han dirigit a joves (inclosos menors d'edat que no poden ser agents de sensibilització), amb un total de 708 joves: 386 dones i 322 homes.
- ✓ Informar i formar associacions feministes: nombre de formacions: 2, amb representants de Col·lectiu d'Esperit Feminista, Ses Bruixes Feministes d'Artà, Ses Madones de sa Festa i l'associació feminista Mala Pècora, amb 32 persones assistents: 31 dones i 1 home.
- ✓ S'ha instat els bars a senyalitzar els seus locals amb adhesius per identificar conductes sexistes, a difondre el *Decàleg per a unes festes no sexistes* i material de suport: a 34 festes han aferrat adhesius/decàleg als banys, bars o espai de la festa.
- ✓ Instal·lació de punts d'informació a llocs públics rellevants en el context de la festa amb dues persones dinamitzadores: el 2019 la Direcció Insular d'Igualtat i Diversitat no ha pogut facilitar aquest recurs. En alguns municipis, amb personal de l'ajuntament o amb la col·laboració d'associacions feministes o de l'organització de la festa, han posat punts d'informació propis: 16 municipis han posat punts a 25 festes. Cal destacar la importància de tenir un teixit associatiu feminista al municipi per desenvolupar la campanya.
- ✓ El Consell ha posat dos punts d'informació: a la Fira d'Entitats de Manacor, amb la participació de l'agent d'igualtat de l'Espai de Dones, l'alumnat en pràctiques i el personal de l'àrea d'igualtat de l'Ajuntament de Manacor. I a la Diada de Mallorca, dins l'organització del concert fet a Porreres.
- ✓ A través del programa «Genèrica, escola per la igualtat» i per treballar la prevenció de les violències masclistes amb la joventut dels ajuntaments, s'ha oferit un paquet de tallers

que s'han fet a través dels espais de dones. També són una part important del programa «**No i punt!**». En total 13 municipis han demanat tallers, però només se n'han fet a 8, amb un total de 86 participants.

7.4.2. SANT ANTONI FEMINISTA

Un any més la Direcció Insular d'Igualtat ha impulsat una campanya per fomentar una festa de Sant Antoni lliure de sexisme. Aquesta acció s'emmarca en la Llei 11/2016, d'Igualtat de dones i homes, en l'art. 32 de la qual s'implica directament les administracions públiques a l'hora de «promoure i garantir la igualtat d'oportunitats entres dones i homes en la participació en les festes tradicionals i en la cultura popular, i corregir estereotips sexistes».

Aquesta mateixa Llei també estableix (en l'art. 8) que les administracions públiques han de vetlar perquè s'ofereixi una imatge plural, diversa i no estereotipada de les dones i els homes, per evitar el que s'anomena *violència simbòlica*, que són les representacions, les imatges, etc., que transmeten la idea de desigualtat i de superioritat de l'home respecte de la dona.

Per tot això, s'ha proposat convertir la festa de Sant Antoni en una celebració lliure de sexisme, amb diferents accions que podien fer els municipis de Mallorca. Entre aquestes accions, destacam la imatge de la banderola per Sant Antoni amb una imatge inclusiva de dimonis i dimònies, tallers de gloses no sexistes i concursos de gloses no sexistes.

Per sensibilitzar la ciutadania contra la violència masclista i emmarcat en el Pacte per una Mallorca lliure de violències masclistes, s'han adaptat les banderoles del «No i punt! Per unes festes lliures d'agressions sexistes» a la festa de Sant Antoni i s'ha facilitat la banderola als municipis de més tradició perquè el dia dels foguerons la pengin als llocs més concorreguts de la festa, així com als concerts que es fan. Els municipis que han exhibit la banderola del Sant Antoni feminista han estat Muro, Pollença, Fornalutx, sa Pobla, Banyalbufar, Manacor, Capdepera i Alcúdia.

Si bé la campanya «No i punt» s'ha concentrat en les festes populars i patronals de l'estiu, l'any passat ja vàrem començar a estendre aquesta campanya de prevenció de les agressions sexistes a altres festivitats importants, com la festa de Sant Antoni. Treballar per la igualtat a les festes és treballar en la prevenció de les agressions sexistes, per això, donam suport a les entitats i als col·lectius que fan feina per integrar les dones en les festes tradicionals.

Concurs de gloses no sexistes

S'han proposat unes bases comunes perquè els municipis puguin organitzar un concurs de gloses no sexistes i incentivar així i reconèixer les dones glosadores. Aquestes bases s'han enviat a tots els municipis que celebren Sant Antoni.

III concurs de gloses Alaró

A Alaró s'ha fet el tercer concurs de gloses per la igualtat. S'han premiat tres glosadors en les diferents categories:

1r premi Josep Pizà Vidal

2n premi Pau Riera Picó

3r premi Felip Munar i Munar

Bosses amb glosa per la igualtat d'Artà: per Sant Antoni a Artà han fet unes bosses amb

una glosa del «No i punt!»:

Juntes feim una gran festa,
no n'hi ha cap de millor,
volem celebrar aquesta
unides i amb germanor.

Sa festa hem de *disfrutar*,
és una bella experiència;
i entre tots hem d'evitar
tot tipus de violència.

Ara ho tornam a repetir
amb veu alta i ben amunt:
que si no deim un bon sí,
sempre serà un NO I PUNT!

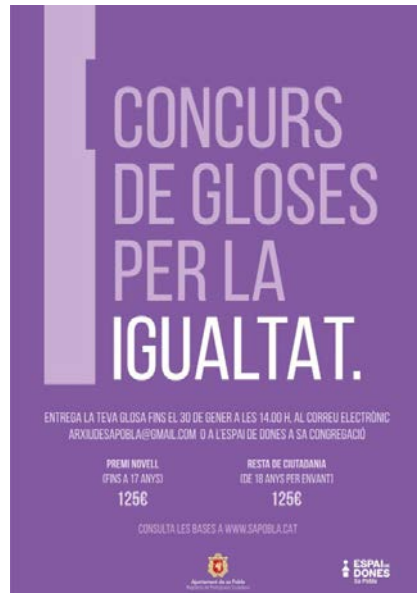
Taller de gloses no sexistes

S'han organitzat uns tallers formatius amb l'objectiu de fomentar la composició de gloses escrites no sexistes i de promoure la igualtat de gènere des de la creació i la cultura popular. En les bases, s'han establert els requisits següents:

- Reproduir rols de gènere igualitaris i de corresponsabilitat.
- Emprar un llenguatge inclusiu i respectuós amb la diversitat.
- Dignificar la figura i la representació de les dones a qualsevol àmbit.

A sa Pobla hi han participat 9 persones.

El col·lectiu **Sa Negreta** de sa Pobla s'ha adherit a la campanya «No i punt!» per a la festa de Sant Antoni, el mes de gener.

Ses Madones de sa Festa són un grup de dones d'Artà que reivindiquen la igualtat en la participació i construcció de les festes.

El 2019 la participació ha arribat fins a les festes de Sant Antoni de Gràcia (Barcelona). Les autoritats de Barcelona, sa Pobla i el Consell Insular de Mallorca han compartit foguerons, dimonis i ball de bot en unes festes lliures d'agressions sexistes, mitjançant la campanya «No i punt!» i a Gràcia «No és no», de bracet amb l'associació cultural i gastronòmica El Cargol graciós. Conjuntament s'hi han repartit polseres, tríptics i bosses del «No i punt!», a més de donar informació de la campanya i del concurs de gloses.

7.4.3. Sant Valentí

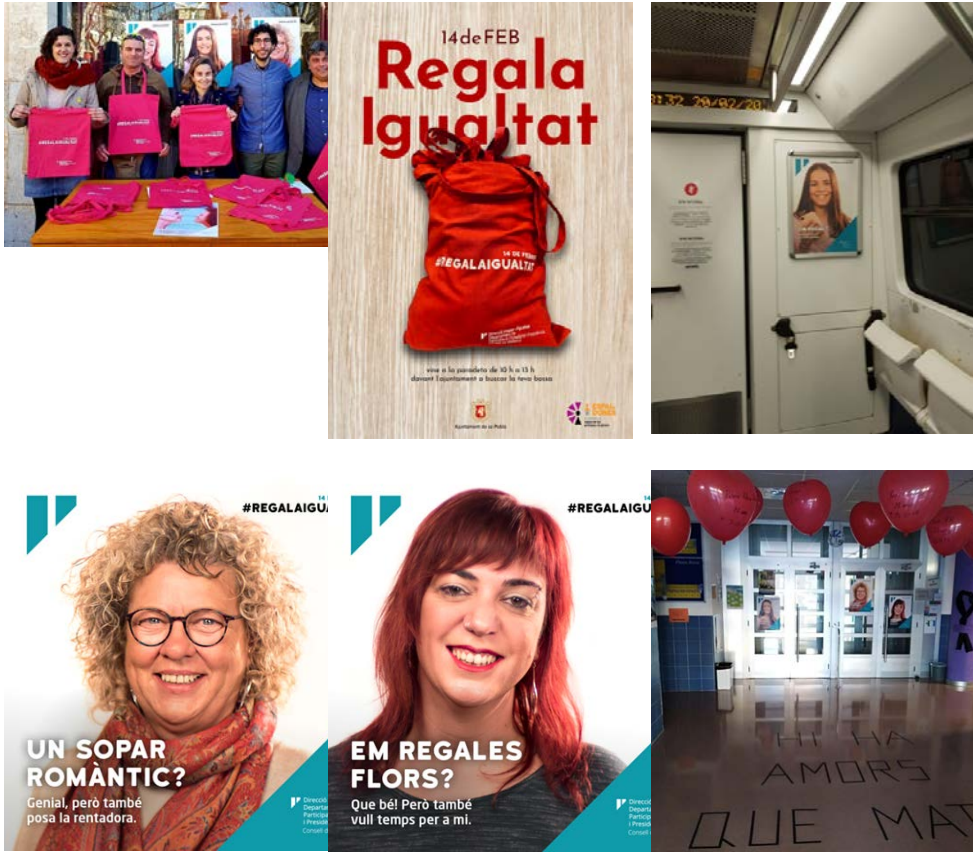
Aquesta acció s'emmarca en la Llei 11/2016, d'igualtat de dones i homes, la qual estableix en l'art. 68 que «les administracions públiques han de dur a terme campanyes de sensibilització que incloguin un conjunt d'accions pedagògiques i comunicatives destinades a generar canvis i modificacions en les actituds de la població que permetin avançar cap a l'erradicació de la violència masclista; un conjunt d'accions orientades a evitar o reduir la incidència de la violència masclista per mitjà de la reducció de factors de risc...».

El mite de l'amor romàntic gira entorn de fal·làcies i creences falses de l'ideal de l'amor, que, de vegades, crea una dificultat a l'hora d'establir relacions equilibrades i sanes, i provoca una acceptació, normalització o tolerància de comportaments clarament abusius i ofensius. El 14 de febrer, dia de Sant Valentí, és de les dates del calendari més edulcorades i s'adreça especialment a les dones.

El lema del 2019 ha estat «Regala igualtat». La idea que s'ha volgut transmetre és que el millor regal que es pot fer a una dona és la igualtat.

Les accions d'aquesta campanya han comprès:

Elaboració i distribució d'una bossa de cotó amb el lema i etiqueta: #Regala igualtat.
Vídeo de la campanya que s'ha difós a través de Youtube i SFM.
Cartelleria i imatges per difondre per les xarxes socials.

7.4.4. Campanya de la xarxa d'espais de dones

Un dels objectius del 2019 ha estat que la ciutadania de Mallorca comenci a familiaritzar-se i a implicar-se en la xarxa d'espais de dones. Per donar-los a conèixer, s'ha iniciat una campanya de difusió que s'ha perllongat durant el 2019.

7.4.5. DIA INTERNACIONAL DE LES DONES: 8 DE MARÇ

El 2019 hem fet tota una sèrie d'accions i activitats diferents per commemorar aquest dia, activitats que han abraçat des de conferències fins a activitats d'informació i de sensibilització mitjançant documentals.

La Direcció Insular ha fet activitats per commemorar el 8 de març a 17 municipis de Mallorca a més de participar amb els ajuntaments a través dels espais de dones en l'organització d'accions municipals.

Activitats fetes

- Desplegament d'una banderola commemorativa a 52 municipis i a tots els edificis del Consell de Mallorca, amb un total de 64.
- Lectura del manifest proposat pel moviment feminista. El manifest s'ha passat a tots els ajuntaments que l'han volgut. I s'ha llegit al Palau Reial com a seu del Consell.
- Taula rodona: «Volguérem i ho férem», amb Àlicia Síntes, Marusa Cano, M. Antònia Moyà, Úrsula Pueyo i M. Antònia Oliver.
- FILOMEETUP: debat obert sobre «Dona, societat i filosofia».
- Conferència i projecció a càrrec de Silvia Vidal: *Alaska. Paret de Xanadú. Nova via «Un pas més»*, en la 10a Mostra de Cinema de Muntanya de Palma 2019.

- Presentació del còmic: *Sabateres, l'empremta de les dones de la indústria del Raiguer*, a Inca i a Lloseta.
- Participació en la projecció *La causa de Franco* i col·loqui posterior de l'advocada de Lidia Falcó i de Paquita Sauquillo, presidenta del Comissionat de la Memòria Històrica de Madrid, amb l'Associació de Memòria Històrica de Mallorca, a Palma.
- Inauguració de l'escultura d'Aurora Picornell, al born del Molinar.
- Jornades «Ecologisme i feminisme: el camí cap a la sostenibilitat», en col·laboració amb la conselleria insular de Medi Ambient i l'Oficina de Sensibilització i Cooperació de la UIB.
- *Crits de resistència*, espectacle poeticomusical amb escenificació, a Bunyola.
- Exposició «Huellas de mujeres geniales» a Palma, Pollença, Campos, Manacor i Calvià. Durant l'exposició, s'han oferit unes visites guiades i didàctiques per a la població escolar i per a persones adultes o associacions.
- Performance sobre dones genials a Palma i als municipis on s'ha exposat.
- Exposició: «25 homes que donen la cara contra la violència masclista» a Capdepera i Sant Llorenç.
- Exposició: «La selva dels estereotips» a Felanitx.
- Exposició: «Dones excepcionals en del camp de l'educació» a sa Pobla.
- Exposició: «Concepción Arenal» a Binissalem.
- Activitats formatives i tallers a través de «Genèrica», programats i fets dins la commemoració del 8 de març.
- Elaboració i difusió d'un fullet informatiu, amb totes les activitats fetes als municipis de Mallorca en el marc del 8 de març.

7.4.6. DIA INTERNACIONAL DE L'ELIMINACIÓ DE LA VIOLÈNCIA CONTRA LES DONES: 25 DE NOVEMBRE

Per commemorar el Dia Internacional de l'Eliminació de la Violència contra les Dones, hem programat tot un ventall de propostes, amb una sèrie d'activitats i d'actes entorn d'aquesta cita reivindicativa.

Amb el lema «Davant les violències masclistes #REACCIONEM», s'ha llançat una campanya de sensibilització i d'informació adreçada a la població en general amb l'objectiu general de sensibilitzar sobre l'atenció a la violència masclista i, sobretot, el circuit de detecció i d'atenció, i com detectar la violència de gènere com a problema estructural. Amb aquesta campanya s'ha pretès:

- Contribuir a trencar el silenci sobre el tema i que tothom es pronunciï públicament contra la violència de gènere.
- Donar a conèixer els senyals d'avertiment en cas de violència masclista i donar pautes sobre el que s'ha d'evitar.
- Informar sobre els recursos especialitzats.

Activitats fetes

- S'ha elaborat i s'ha difós un fullet informatiu que s'ha repartit per tots els municipis de Mallorca, així com al transport públic a través d'un conveni signat amb SFM, i a la cartelleria bànners, xarxes socials i microllocs web.
- Performance: dues actrius han fet una performance de sensibilització i d'advertiment contra la violència masclista. S'ha fet en diferents franges horàries en el transport públic. Han anat acompanyades d'agents informadors o informadores que han repartit fullets amb informació i recomanacions contra la violència masclista, amb telèfons i adreces d'interès.
- S'ha elaborat i s'ha difós un vídeo de la performance, que s'ha distribuït per xarxes socials i pel transport públic.
- Material de sensibilització: banderoles, botelles, xapes, polseres, clauers i imatges gràfiques per difondre la campanya.
- Desplegament d'una banderola commemorativa a 73 ajuntaments i llogarets, i a tots els edificis del Consell de Mallorca, amb un total de 90.
- Declaració institucional que s'ha enviat a tots els municipis de Mallorca perquè la puguin fer servir.

- Activitats formatives i tallers a través de «Genèrica», programats i fets dins la commemoració del 25 de novembre.

HAS D'EVITAR

- Enfrentar-te al maltractador.
- Fer sentir culpable la víctima.
- Subestimar el perill potencial per a la dona.
- Prometre cap ajuda que no puguis complir.
- Pressionar la víctima.
- Rendir-te i plantejar ultimàtums a la víctima.

Telefona als serveis especialitzats

QUE DEBES EVITAR

- Enfrentar-te al maltractador
- Culparitzar a la víctima.
- Subestimar el perill potencial que sofre ella.
- Prometre ajuda que no puguis complir.
- Pressionar a la víctima.
- Rendir-te i plantejar ultimàtums a la víctima.

Llama a los servicios especializados

Recorda que als serveis socials o al centre de salut del teu municipi i, sobretot, als serveis especialitzats et poden ajudar.

Recuerda que los servicios sociales o el centro de salud de tu municipio, y sobre todo los servicios especializados te pueden ayudar.

CID
 (Centre d'Informació de la Dona)
 Consell de Mallorca

971 986 206
 cid@consellde Mallorca.net
 c/París 25, Palma

Servei Integrat d'Atenció Victimes
 Ajuntament de Palma (IAPV)
 971227400

Emergències 112

Tel. 24h 016
 Mòbil 971 17 89 89

DAVANT LA VIOLÈNCIA MASCLISTA

#REACCIONEM

Violència masclista:

«s'entén per violència masclista, la que, com a manifestació de la discriminació, la situació de desigualtat i les relacions de poder dels homes sobre les dones, s'exerceix sobre aquestes pel fet mateix de ser dones».

(Llei 11/2014, de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes)

Violencia machista:

«se entiende por violencia machista aquella que, como manifestación de la discriminación, la situación de desigualdad y las relaciones de poder de los hombres sobre las mujeres, se ejerce sobre estas por el hecho mismo de ser mujeres».

(Ley 11/2014, de 28 de julio, de igualdad de mujeres y hombres)

CONSEJOS QUE PUEDES PONER EN PRÁCTICA

1. Abreuvé-te a dir-li el que penses que està passant sense tenir por d'equivocar-te.
2. Dedica temps a parlar amb ella, sense pressions. La conversa ha de fluir, no tinguis pressa d'acabar.
3. Comença la conversació descrivint les condicions o situacions que has vist i que no t'han agradat, fes-li saber que pot confiar amb tu i que no ho comentes a ningú.
4. Escolta-la, no la jutgis, no l'aconsellis, no li suggereixis solucions, espera que et parli amb llibertat.
5. Creu tot el que et conta, malgrat que et sorprengui, no ho parlis en dubte. Creu-la i fes-li saber que no és culpa seva.
6. Entén els seus sentiments i fes-li saber que aquesta relació no és d'amor; no és saludable.
7. Informa't dels serveis especialitzats que la poden ajudar a ella i a tu per acompanyar-la.
8. Ajuda-la a trobar solucions.
9. Si veus una agressió, telefona a l'112.

1. Abreuvé a decirle lo que crees que está pasando sin miedo a equivocarte.
2. Dedica tiempo a hablar con ella, sin presas, que fluya la conversación, dale su tiempo.
3. Empieza la conversación describiendo las conductas o situaciones que has visto y e preocupan, hazle saber que puede confiar en ti.
4. Escúchala, no la juzgues, no le des consejos, no debes sugerirle soluciones, espera que te hable con libertad.
5. Cree todo lo que te cuenta, aunque te sorprenda no dudes de ello. Créela y hazle saber que no es culpa suya.
6. Comprende sus sentimientos y hazle saber que este tipo de relación no es amor y que no es saludable.
7. Informate de los servicios especializados que la pueden ayudar a ella y a ti para poder acompañarla.
8. Ayúdala a encontrar soluciones.
9. Si observas alguna agresión lláma al 112.

CONSEJOS QUE PUEDES PONER EN PRÁCTICA

7.5. MITJANS DE COMUNICACIÓ

El Consell de Mallorca, i específicament la nostra Direcció Insular, vol informar la ciutadania de tota l'acció que desenvolupa, amb la finalitat que tothom pugui conèixer els recursos i les gestions que fa durant tot l'any, per compartir informació i donar publicitat a les jornades, actes, cursos i tallers, així com les campanyes de prevenció i d'atenció que s'han duit a terme en l'àmbit de la igualtat i la lluita contra les violències masclistes.

Per aconseguir aquest objectiu, un dels canals que s'empren són els mitjans de comunicació propis del Consell:

- Gabinet de premsa.
- Gestió de les xarxes socials corporatives i les xarxes socials del Casal de les Dones: Instagram, Facebook i Twitter.
- Gestió de l'arxiu fotogràfic i de Youtube.
- Gestió de la cartelleria i material gràfic.
- Gestió del web d'Igualtat.
- Creació de continguts i difusió del butlletí d'informació d'Igualtat fins a l'agost de 2019.
- Gestió de campanyes de sensibilització.
- Creació d'un microlloc i un Workplace per treballar amb els municipis.
- Gestió de la publitramesa d'Igualtat.

Durant el 2019 hem treballat en la creació de continguts informatius sobre les violències masclistes en totes les seves formes, des d'un vessant preventiu així com també d'atenció a les violències.

8. DRETS LGTBI

Amb les noves competències LGTBI assumides el 2019, hem començat a fer accions encaminades a donar visibilitat i mostrar el compromís en la lluita contra la discriminació o violència LGTBI-fòbiques.

Les actuacions dutes a terme el 2019 s'han articulades en quatre eixos:

- Sensibilització de la població a fi de promoure el canvi cap a una cultura igualitària respecte a la diversitat sexual, la identitat de gènere i l'expressió de gènere.
- Accions formatives en matèria de no-discriminació per raó d'orientació sexual, identitat de gènere o expressió de gènere, adreçades al personal al servei de les corporacions locals, per a la consecució de l'aplicació transversal de la perspectiva de la diversitat sexual i de gènere.
- Col·laboració i cooperació de l'Administració autonòmica en l'àmbit de les polítiques LGTBI (vegeu l'apartat de subvencions).
- Subvencions per promoure, impulsar i afavorir accions i activitats de suport en el desenvolupament de polítiques per promoure la igualtat, eliminar discriminacions, garantir els drets de les persones LGTBI i per erradicar l'LGTBI-fòbia (vegeu l'apartat de transversalitat, coordinació i participació).

8.1. Campanyes de sensibilització i dies internacionals

El 2019 s'han fet diverses campanyes institucionals de sensibilització a fi de promoure el canvi cap a una cultura igualitària respecte a la diversitat sexual, la identitat de gènere i l'expressió de gènere. S'han commemorat, amb la penjada de banderoles, declaracions institucionals i actes commemoratius, els dies internacionals següents:

- 31 de març: Dia Internacional de la Visibilitat Transgènere
- 26 d'abril: Dia de la Visibilitat Lèsbica
- 28 de juny: Dia Internacional de l'Orgull LGTBI

A més s'ha organitzat una conferència a la sala de plens del Consell per homenatjar i reconèixer les persones que començaren a treballar per a la visibilització del col·lectiu LGTBI amb la participació de Raul Solis, Joan Sastre, Miguel Segura, Rosana Hernández i Lena Castells.

8.2. Formació específica

Durant el segon semestre del 2019, s'han duit a terme accions formatives en matèria de no-discriminació per raó d'orientació sexual, identitat de gènere o expressió de gènere, adreçades al personal al servei de les corporacions locals, per a la consecució de l'aplicació transversal de la perspectiva de la diversitat sexual i de gènere.

També s'ha format tot el personal de la Direcció Insular d'Igualtat i Diversitat.

La formació s'ha estructurat en dos mòduls, un d'introdutori i un altre d'aplicació de la perspectiva de gènere als ajuntaments de Mallorca:

Mòdul 1. Introducció a la diversitat sexual i de gènere als serveis de l'Administració pública
Mòdul 2. Perspectiva de la diversitat sexual i de gènere als serveis de l'Administració pública

Municipi	Mòdul 1	Mòdul 2
Alcudia	48	28
Andratx	8	8
Artà	8	9
Banyalbufar	8	9
Binissalem	24	
Deià	10	10
Felanitx	13	13
Marratxí	13	13
Pollença	7	
Puigpunyent	10	11
Sant Llorenç	16	
Son Servera	14	13
Personal Igualtat	34	12
Total	213	126

Altres activitats:

Actualització dels continguts del web del Consell de Mallorca.

Participació a través dels espais de dones en les accions que han promogut els ajuntaments.

9. TRANSVERSALITAT, COORDINACIÓ I PARTICIPACIÓ

9.1. APLICACIÓ DE LA TRANSVERSALITAT DE GÈNERE AL CONSELL DE MALLORCA

Assistència tècnica

Durant el 2019 diversos departaments del Consell de Mallorca han sol·licitat a la Direcció Insular d'Igualtat informació per aplicar la transversalitat de gènere:

- Departament de Medi Ambient: per als programes SOIB, i s'ha impartit formació sobre igualtat al personal contractat a través d'aquest programa.
- Departament d'Activitats Classificades: per incorporar les preguntes relacionades amb la perspectiva de gènere a les proves per obtenir l'acreditació professional de personal d'admissió i de control d'ambient intern a Mallorca.
- Departament de Desenvolupament Local: s'ha participat en l'estudi de necessitats formatives i l'oferta formativa resultant per a entitats locals, en temes d'igualtat i de violències masclistes.

* També s'ha col·laborat amb l'Ajuntament d'Inca en la preparació del temari de les proves d'agent d'igualtat de l'Ajuntament.

Inclusió de la perspectiva de gènere en el Pla de Formació per al Personal al Consell de Mallorca

La Llei 11/2016, de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes del Govern Balear, en el títol III, art. 25 explica que:

«1. Les administracions públiques de les Illes Balears han d'adoptar les mesures necessàries per assegurar al seu personal una formació bàsica, progressiva i permanent en matèria d'igualtat de dones i homes, i han d'incorporar la perspectiva de gènere als continguts i a la formació amb la finalitat de fer efectives les disposicions d'aquesta llei i garantir un coneixement pràctic suficient que permeti la integració efectiva de la perspectiva de gènere en l'actuació administrativa, amb una menció especial dels cursos sobre l'ús no sexista del llenguatge administratiu.

[...]

»3. Per complir el que disposen els apartats anteriors, mitjançant els plans de formació pertinents s'han d'establir programes específics d'actualització i reciclatge del personal adscrit als organismes responsables en matèria d'igualtat, que es faran preferentment en horari laboral i que, en aquest cas, seran obligatoris.»

Des de l'any 2009, el Consell de Mallorca, a través dels diferents plans de formació anuals, incorpora la formació en igualtat per al personal.

El 2019 s'han fet els cursos següents i una jornada:

Cursos fets al Consell de Mallorca
Jornada Pressupost amb perspectiva de gènere
La Llei d'Igualtat
Cursos realitzats a l'IMAS
Conceptes bàsics d'igualtat de gènere I. Nivell bàsic
Polítiques d'igualtat de gènere. II

9.2. PARTICIPACIÓ EN LES TAULES LOCALS CONTRA LES VIOLÈNCIES MASCLISTES

Les taules locals contra les violències masclistes s'han constituït a diferents municipis com un instrument de coordinació entre professionals de diferents àmbits. Tenen com a objectiu millorar la resposta de l'Administració i de les forces de seguretat en els casos de violència i, així mateix, millorar les estratègies destinades a prevenir-ne casos nous.

La Taula Local contra la Violència de Gènere està formada per personal tècnic municipal dels serveis socials, serveis educatius i joventut; membres de la policia local; la direcció de tots els centres educatius del municipi; responsables de **l'àrea d'igualtat del Consell de Mallorca**; personal tècnic de l'IBDONA; responsables de referència dels centres de salut; representants de la Delegació del Govern i de la Guàrdia Civil.

El 2019 hem participat en la constitució de dues taules noves, en les reunions generals que es fan anualment, així com en les comissions de prevenció i d'atenció.

9.3. CONVENIS DE COL·LABORACIÓ

El 2019 s'han mantingut vigents els convenis signats amb els diferents ajuntaments on es presten els serveis dels espais de dones i els transferits pel Govern de les Illes Balears: Inca, Manacor, Felanitx, sa Pobla, Sóller i Pollença.

A més, s'ha signat un conveni de col·laboració amb Serveis Ferroviaris de Mallorca per col·laborar en l'execució de programes en matèria de polítiques de gènere, polítiques LGTBI i polítiques contra les violències masclistes.

9.4. Treball en xarxa interinstitucional

Per coordinar de manera eficaç les polítiques públiques d'igualtat i diversitat tenint en compte la nova configuració competencial, el 2019 hem col·laborat i ens hem coordinat amb diverses entitats i òrgans de participació:

- Consell de la Dona de Mallorca.
- Consell Rector de l'Institut Balear de la Dona.
- GEPIB.
- Hem participat en les comissions de coordinació de polítiques LGTBI del Consell d'LGTBI de les Illes Balears.